

HiBu's Næringslivsbarometer

Oppsummering av resultater fra Ringerike 2010

Førstelektor Marit G. Engeset

og

Dekan Hans Anton Stubberud

Høgskolen i Buskerud

Ringerikes Blad

HiBu's næringslivsbarometer på Ringerike 2010

- Undersøkelse med fokus på næringslivets egen oppfatning av dagens situasjon og forventninger til fremtiden
- Gjennomført i juni 2010
- 150 bedrifter ble invitert til å delta, 69 svarte

Hvem har svart?

- **Bransjer:**
 - 13% er reiselivsbedrifter
 - 30% er varehandelsbedrifter
 - 41% er industribedrifter
 - 16% fra andre bransjer
- **Rolle i bedriften**
 - 13% er eier
 - 67% er styreleder
 - 15% er adm.dir/ daglig leder
 - 3% er mellomleder
- **Bedriftsstørrelse**
 - 62% har under 10 årsverk
 - 15% har 11-30 årsverk
 - 13% har 31-100 årsverk
 - 4% har 101-250 årsverk
 - 5% har over 500 årsverk

Oppsummering av viktigste funn

- Næringslivet på Ringerike har merket finanskrisen, først og fremst gjennom redusert omsetning.
- Omsetningssvikt oppleves som den største utfordringen akkurat nå.
- Det er positive forventninger til økonomisk utvikling for bedriftene fremover.
- Tilgang til kompetent arbeidskraft og utvikling i markedet oppleves som kritiske suksessfaktorer for økt verdiskapning.
- Sysselsettingen er stabil, eventuell vekst er mest sannsynlig i industrien.
- Det er utfordringer knyttet til å skaffe kompetent arbeidskraft til lederstillinger.
- Sykefraværet er under kontroll og stabilt. Industribedriftene sliter mest.
- Bedriftene opplever at de holder fokus på produktutvikling, positiv utvikling i bedriftenes sortiment bekrefter dette inntrykket.
- FoU institusjoner involveres i liten grad i bedriftenes utviklings og forbedringsprosesser, og de aller fleste bedriftene signaliserer at de ønsker mer samarbeid i fremtiden.

Oppbygging av rapporten

- Del 1: Konsekvenser av finanskrisen og forventninger til fremtiden
- Del 2: Sysselsetting og tilgang til kompetent arbeidskraft
- Del 3: Sykefraværet
- Del 4: Fokus på produktutvikling
- Del 5: Hvordan kan HiBu bidra?
Betydningen av kompetanse og samarbeid med forsknings- og utviklingsaktører

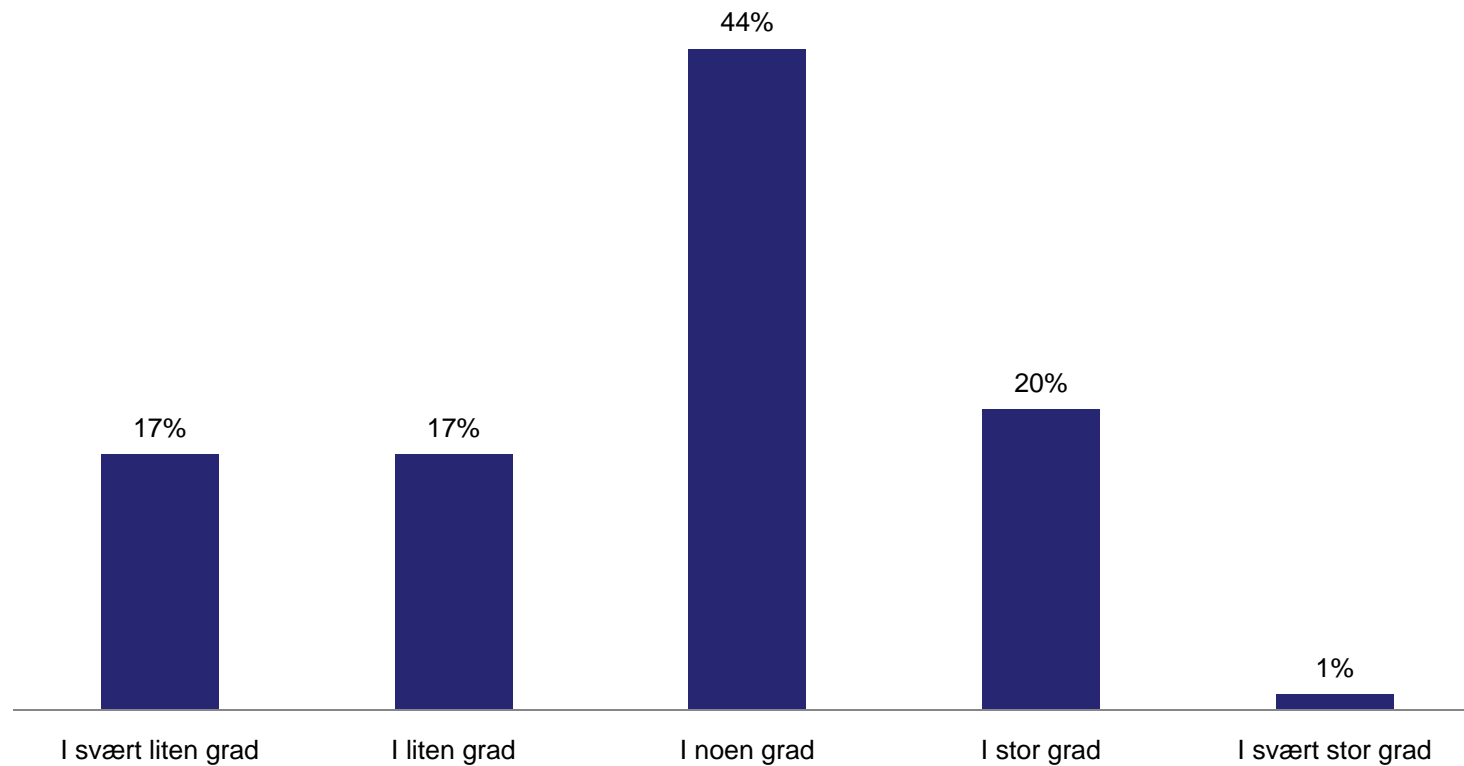
Del 1

Konsekvenser av finanskrisen og forventninger til fremtiden

Næringslivet ble i noen grad berørt av finanskrisen.....

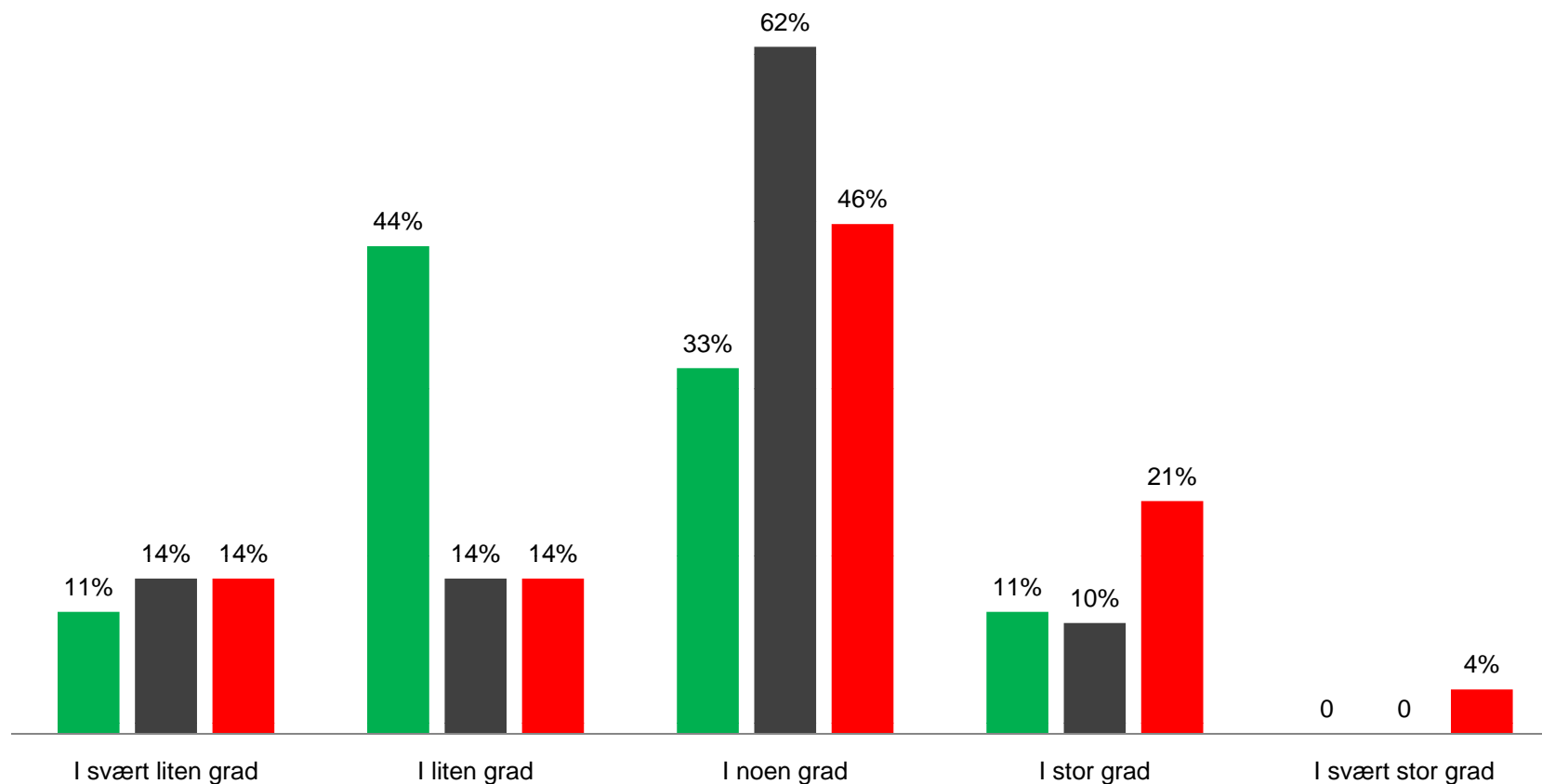
**I hvilken grad er bedriften påvirket av finanskrisen?
(n=69)**

Reiselivsbedriftene er minst, og industribedriftene mest påvirket av finanskrisen

I hvilken grad er bedriften påvirket av finanskrisen?

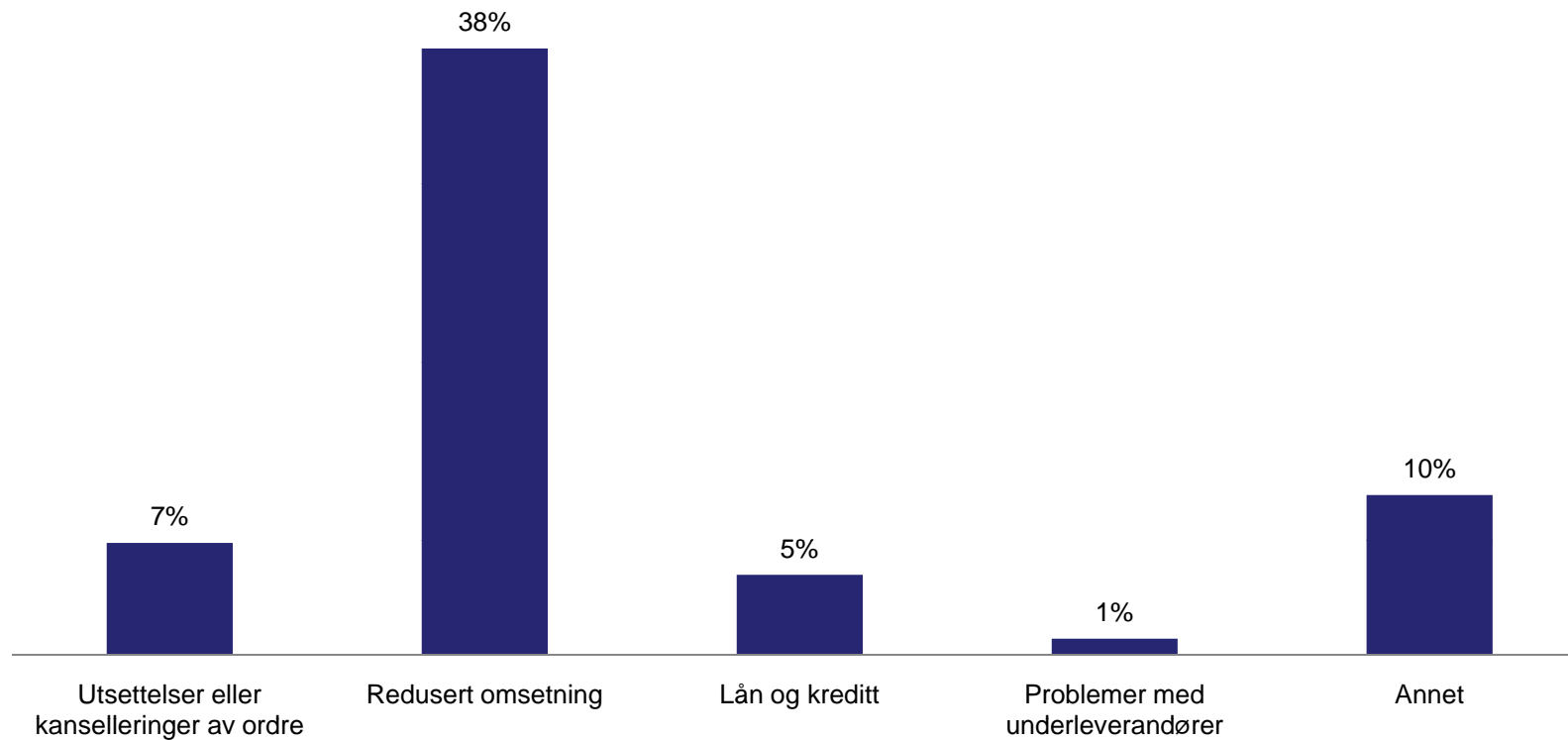
■ Reiseliv (n=9) ■ Varehandel (n=21) ■ Industri (n=28)

...og redusert omsetning er den viktigste konsekvensen av finanskrisen

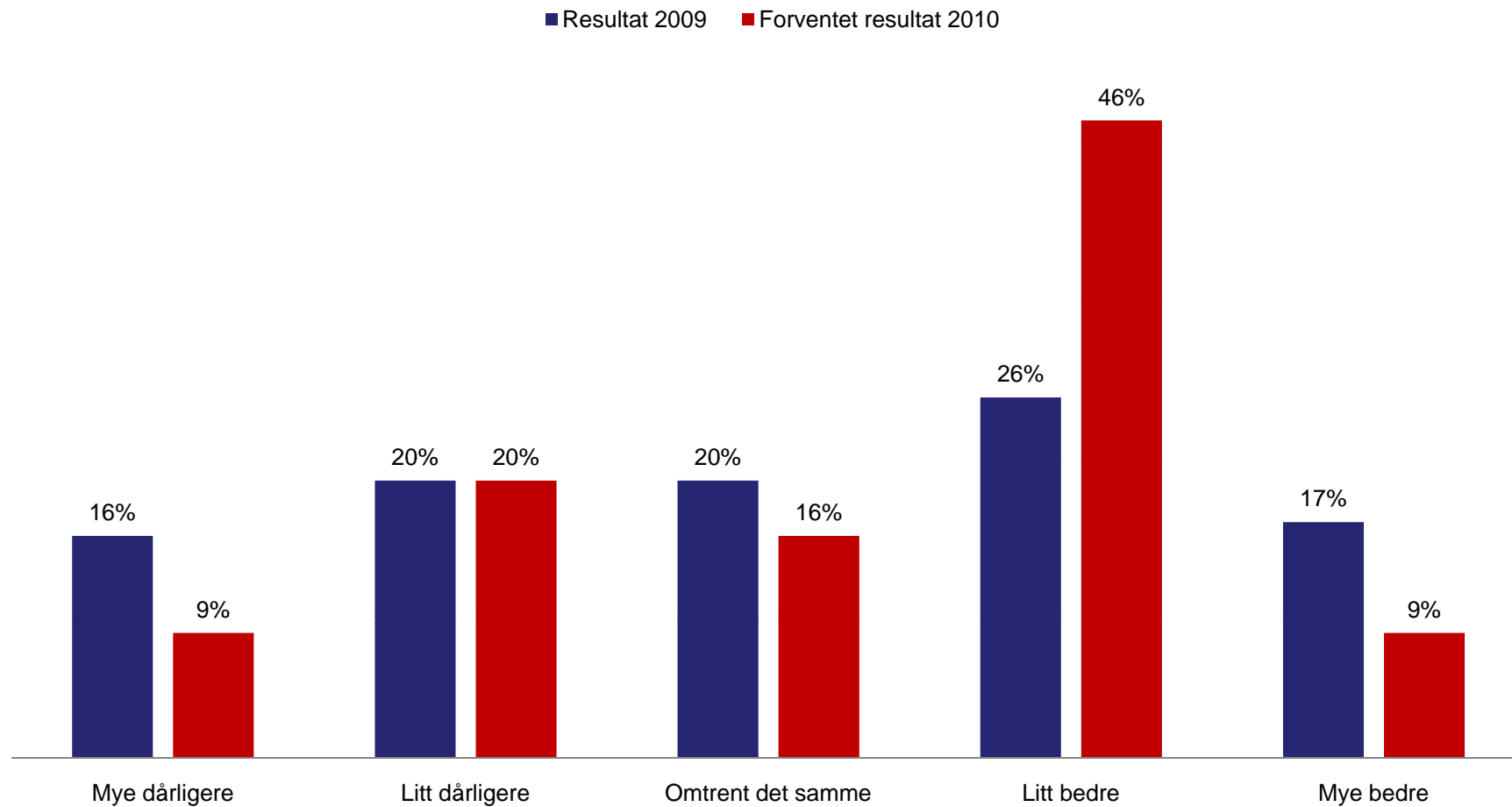
På hvilken måte er bedriften påvirket av finanskrisen? (n=69)

Men de fleste bedriftene hadde likevel like bra eller bedre resultat i 2009 i forhold til 2008, og forventningene til 2010 er enda mer positive....

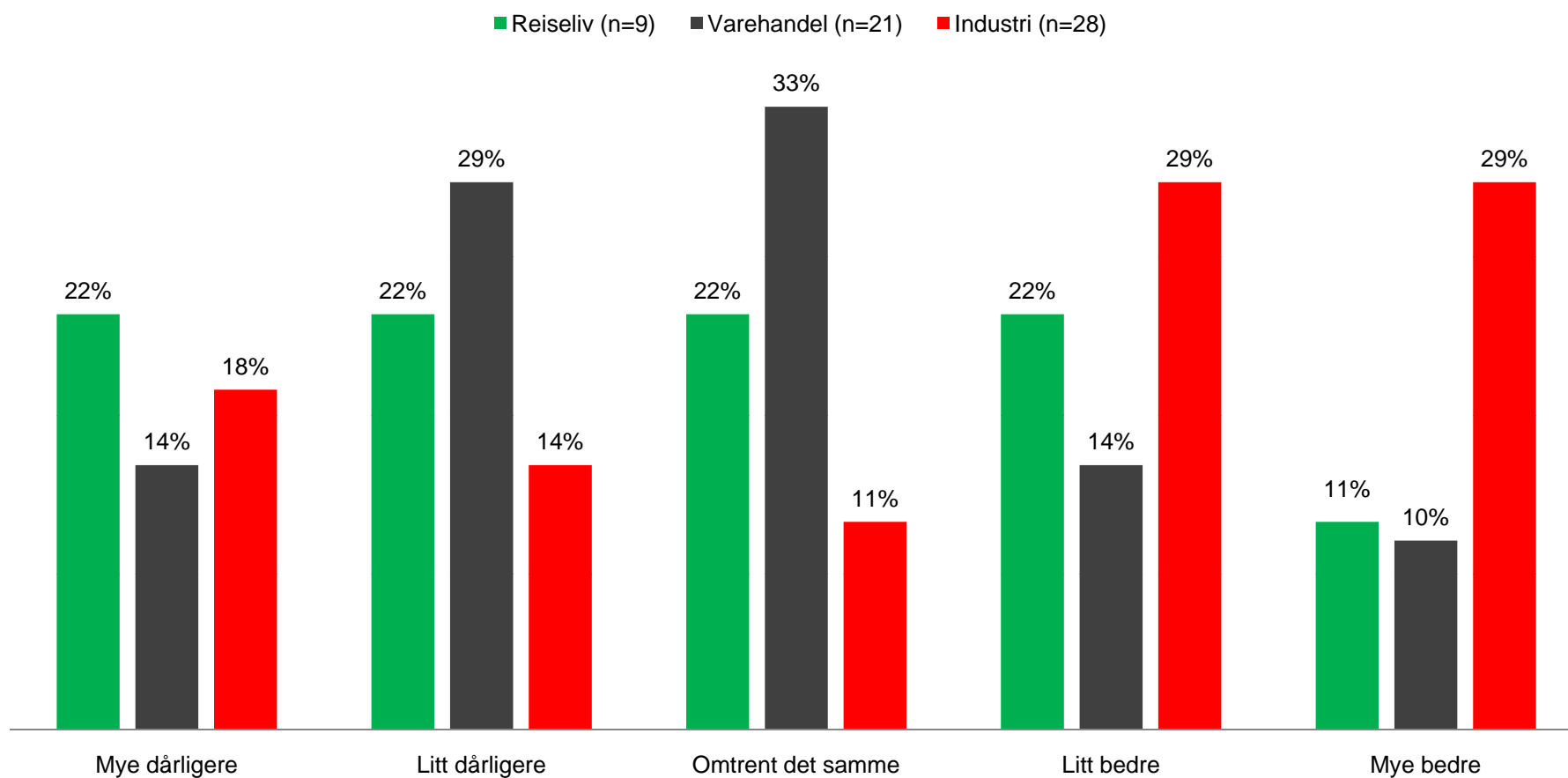

Hvordan ble/blir resultatet sammenlignet med året før? (n=69)

Industribedriftene hadde best resultatutvikling fra 2008 til 2009

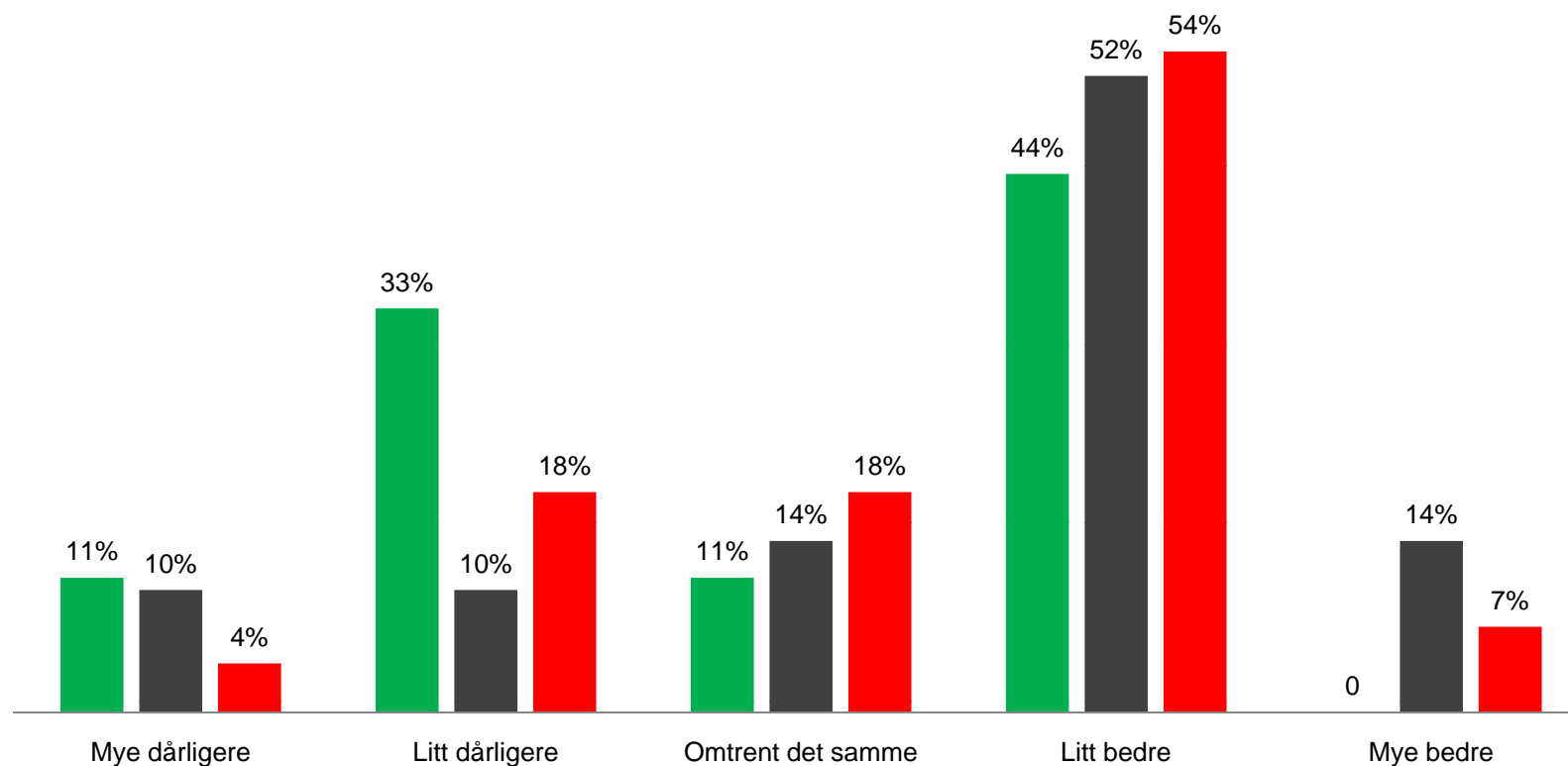
Sammenlignet med 2008, hvordan ble bedriftens resultat i 2009?

Reiselivsbedriftene har minst optimistiske forventninger til resultatet i 2010

Sammenlignet med 2009, hvordan forventer du at resultatet i 2010 blir?

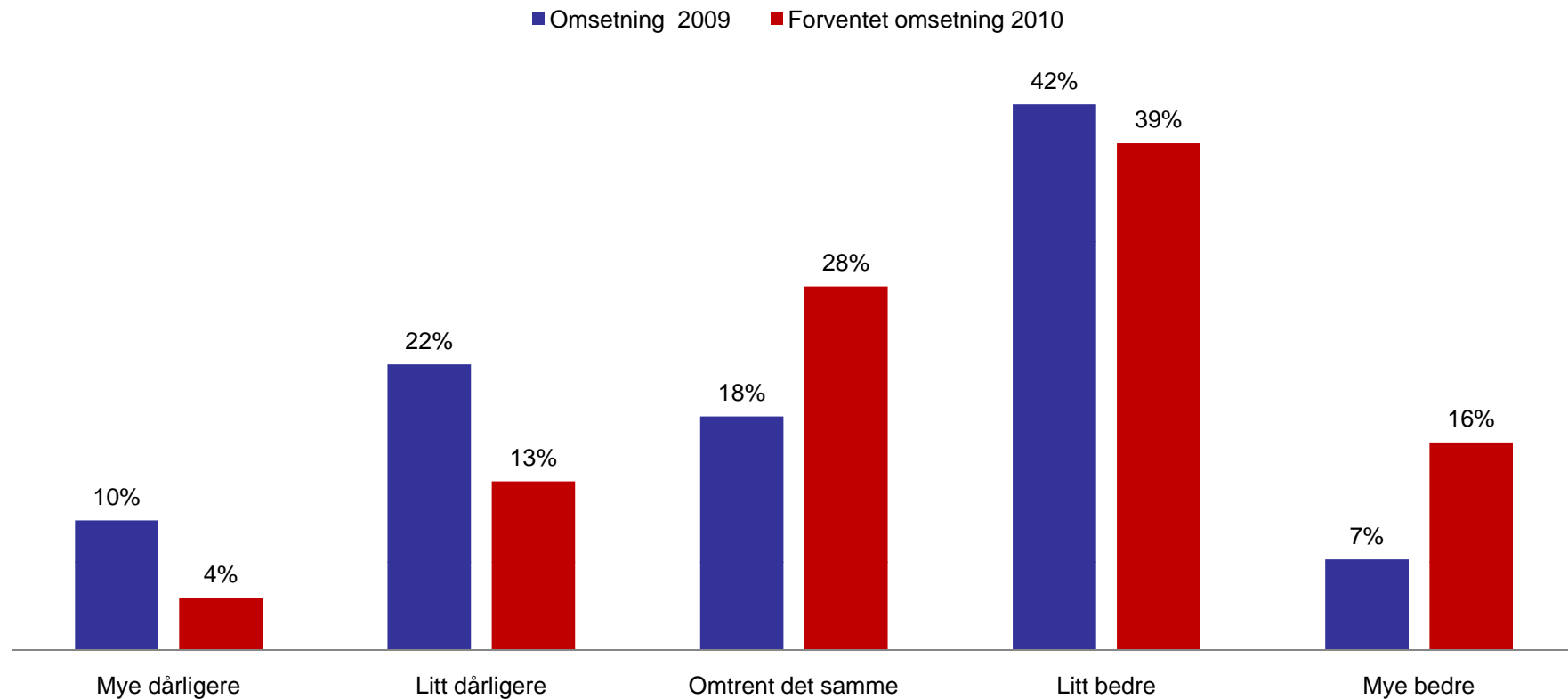
■ Reiseliv (n=9) ■ Varehandel (n=21) ■ Industri (n=28)

De fleste bedriftene har hatt positiv omsetningsutvikling, og det forventes å fortsette i 2010

Hvordan ble/blir omsetningen sammenlignet med året før? (n=69)

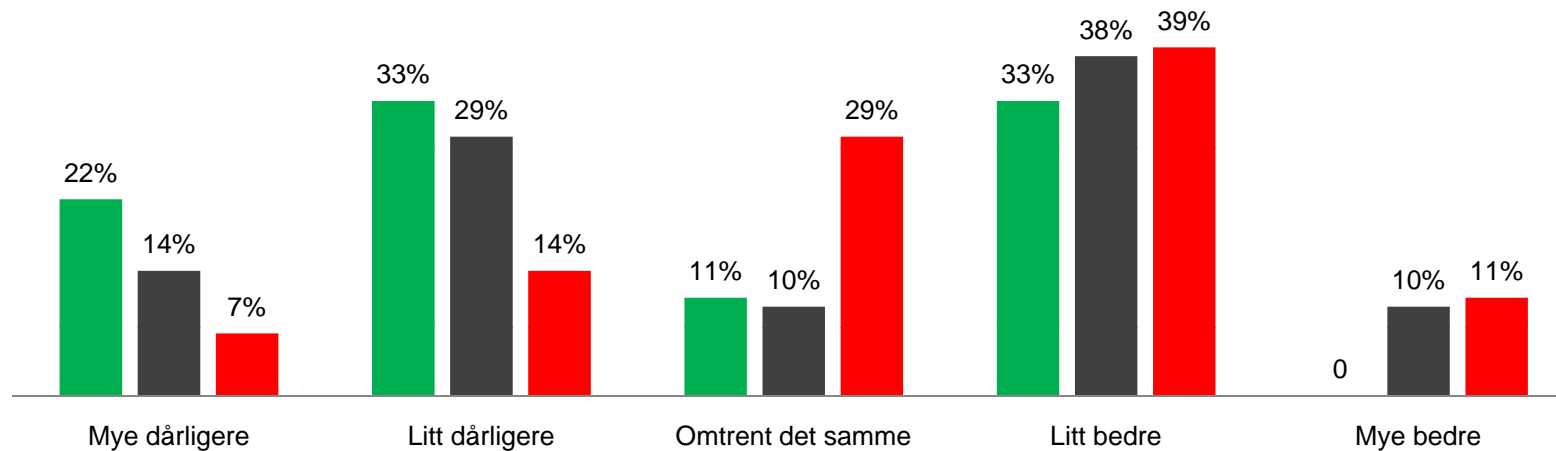

Også her er det industrien som har mest positiv, mens reiseliv har minst positiv utvikling

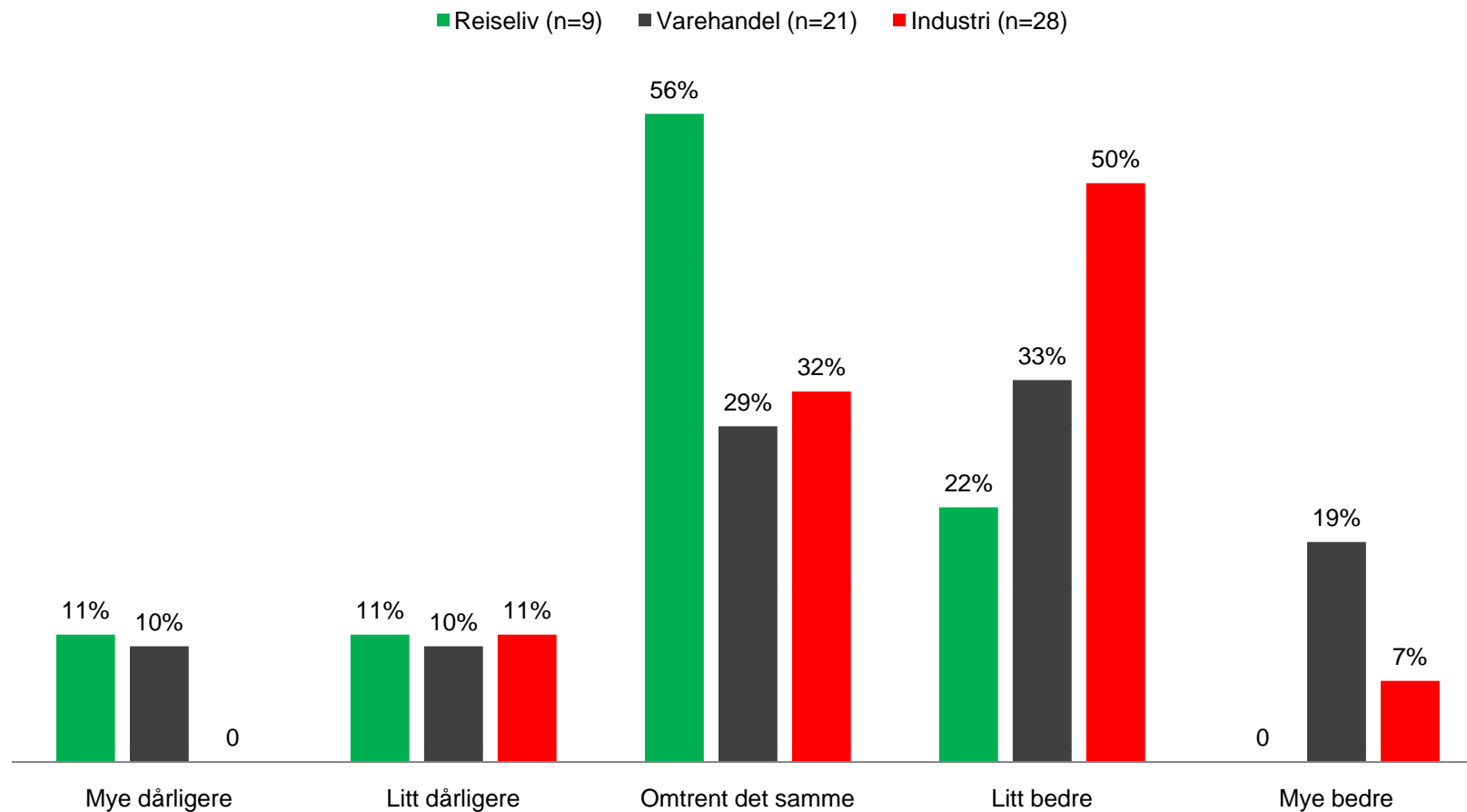
I forhold til 2008, hvordan ble omsetningen i 2009?

■ Reiseliv (n=9) ■ Varehandel (n=21) ■ Industri (n=28)

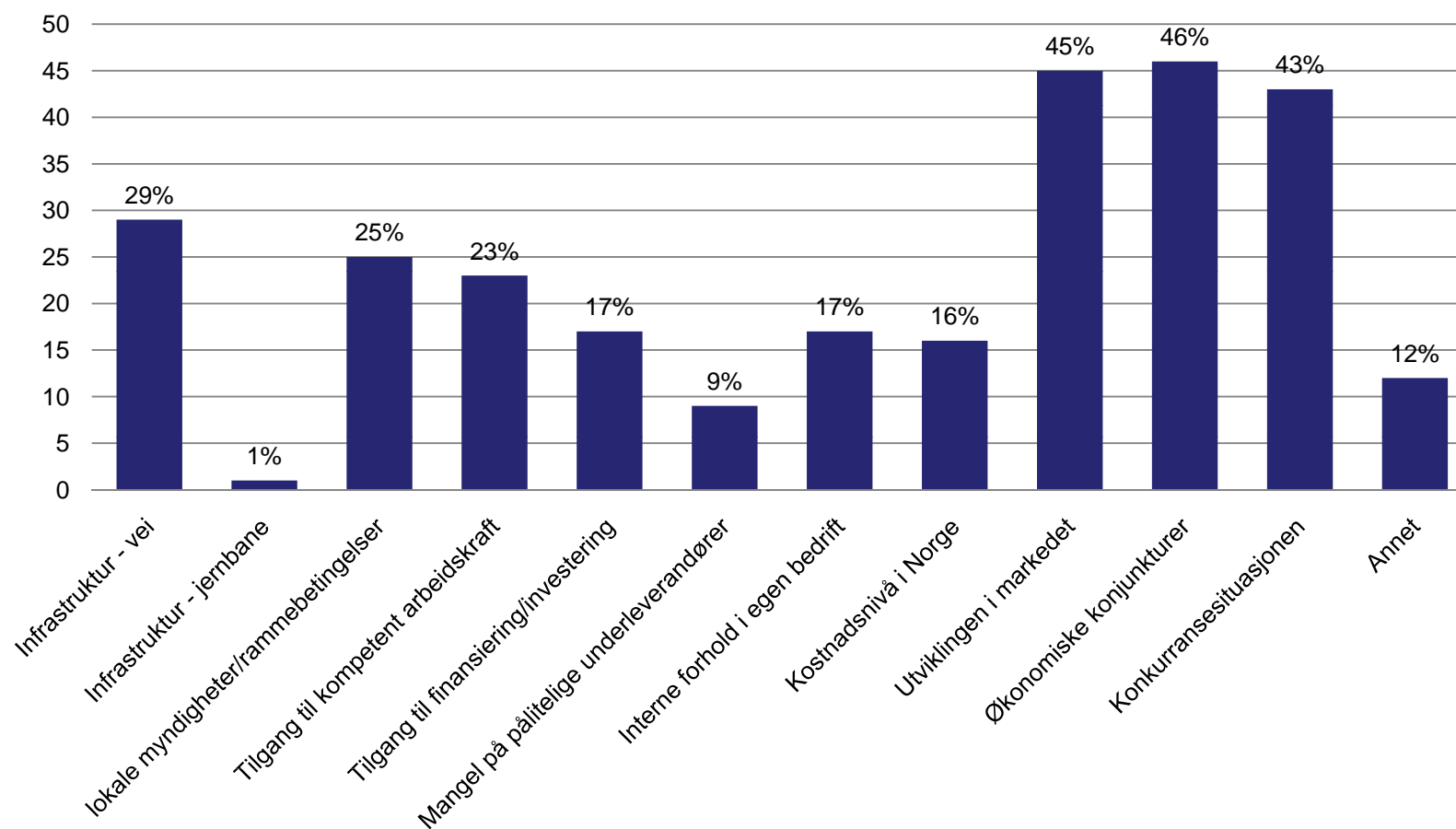
Men reiselivsbedriftene har i likhet med de andre forventninger om positiv utvikling i 2010

I forhold til 2009, hvilke forventninger har du til omsetningen i 2010?

Forhold i omgivelsene oppleves som de viktigste hindringene for økt verdiskapning i bedriften

Hva hindrer økt verdiskapning (n=69)

Reiselivsbransjen skiller seg fra de andre med hensyn til hvilke forhold som anses som de viktigste hindringene for økt verdiskapning.

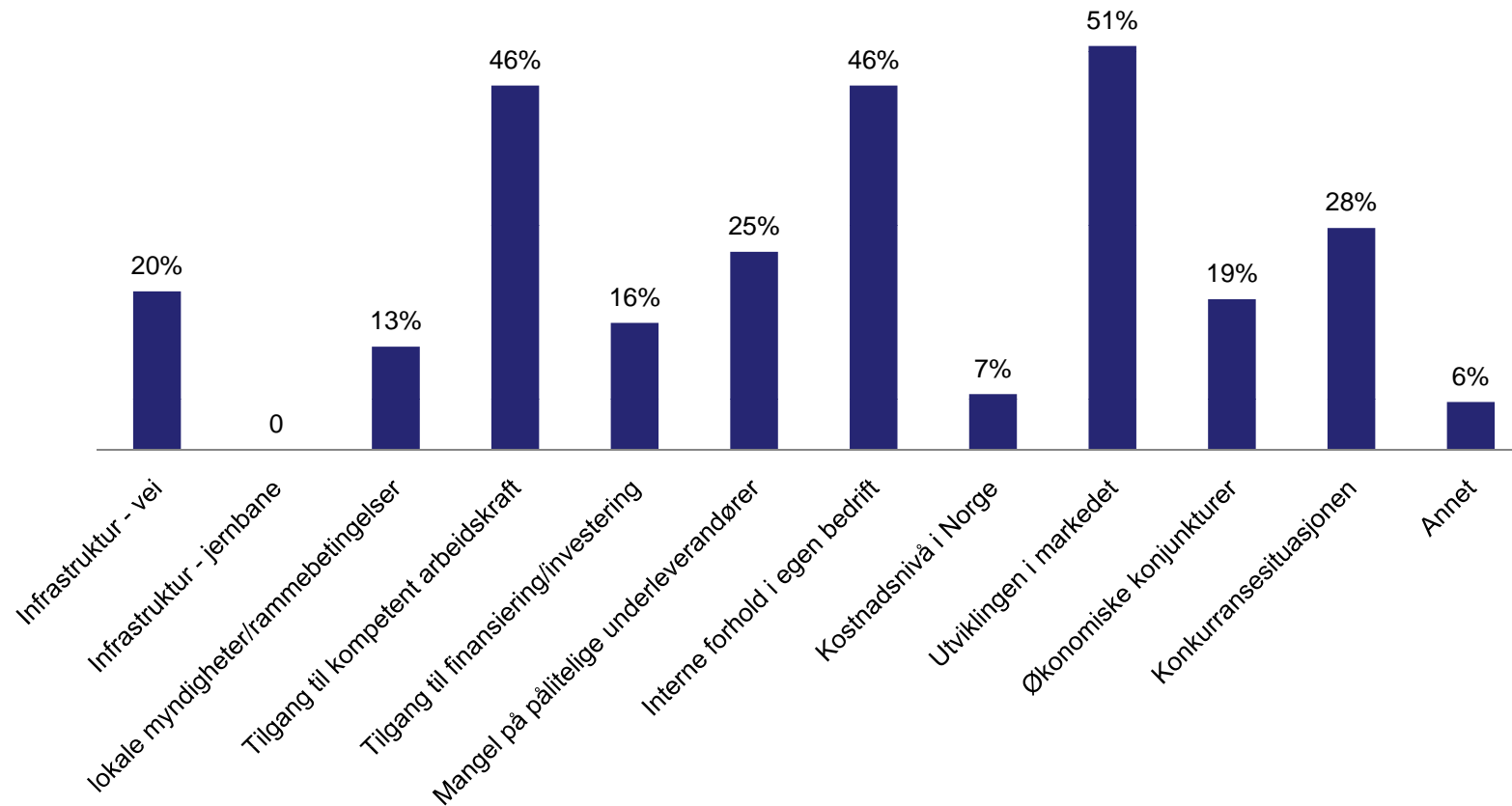

- Reiseliv (n=9)
 - Tilgang til finansiering/investeringssmidler (44%)
 - Infrastruktur – vei (33%)
 - Forhold til lokale myndigheter/ rammebetingelser (33%)
 - Tilgang til kompetent arbeidskraft (33%)
- Varehandel (n=21)
 - Konkurransesituasjonen (57%)
 - Økonomiske konjunkturer (48%)
 - Utviklingen i markedet (43%)
 - Infrastruktur – vei (43%)
- Industri (n=28)
 - Utvikling i markedet (54%)
 - Økonomiske konjunkturer (46%)
 - Tilgang til kompetent arbeidskraft (36%)
 - Konkurransesituasjonen (36%)

Markedsutvikling, tilgang til kompetent arbeidskraft og interne forhold oppleves som viktige fremmere av økt verdiskapning i bedriften

Hva fremmer økt verdiskapning (n=69)

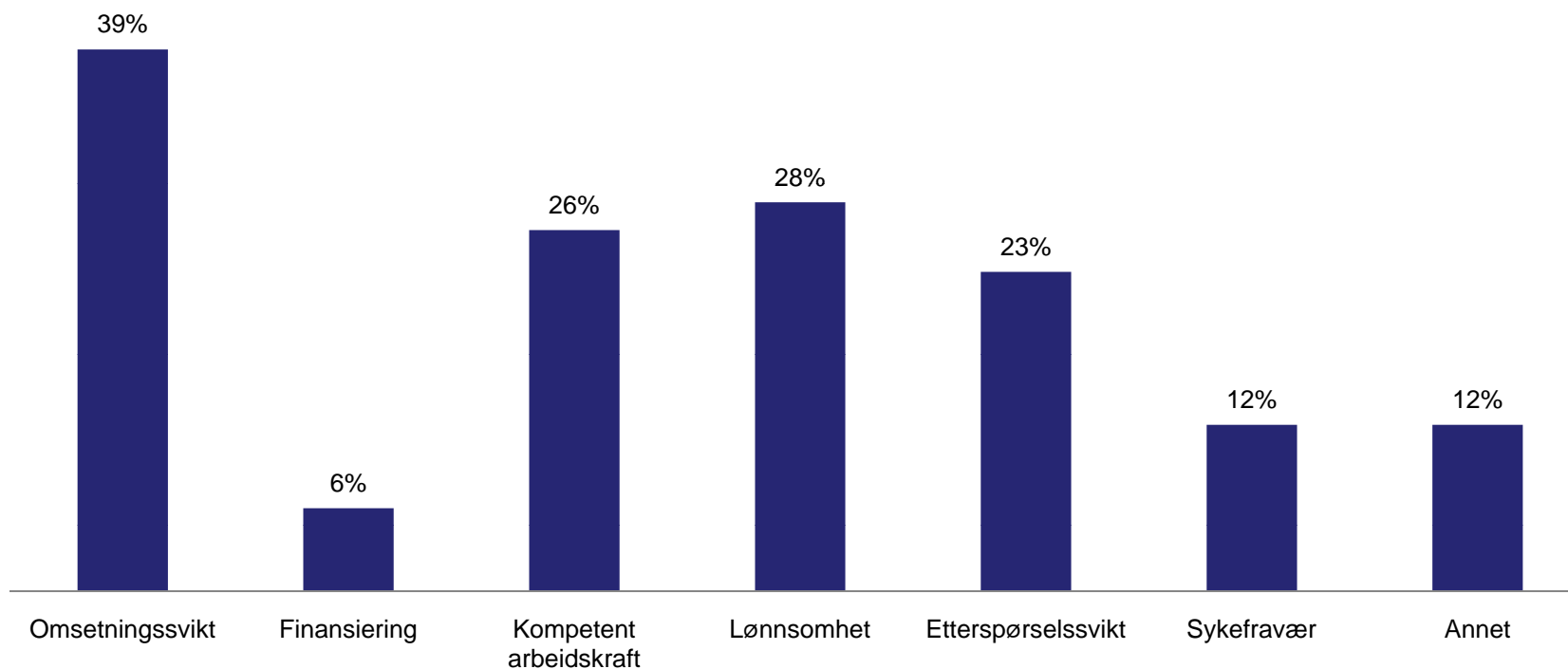
Fremmere for økt verdiskapning er stort sett like på tvers av bransjene

- Reiselivsbransjen (n=9)
 - Konkurransesituasjonen (44%)
 - Utviklingen i markedet (44%)
 - Interne forhold i bedriften (33%)
- Varehandel
 - Utviklingen i markedet (48%)
 - Pålitelige underleverandører (48%)
 - Tilgang til kompetent arbeidskraft (43%)
- Industri
 - Utviklingen i markedet (57%)
 - Interne forhold i bedriften (54%)
 - Tilgang til kompetent arbeidskraft (54%)

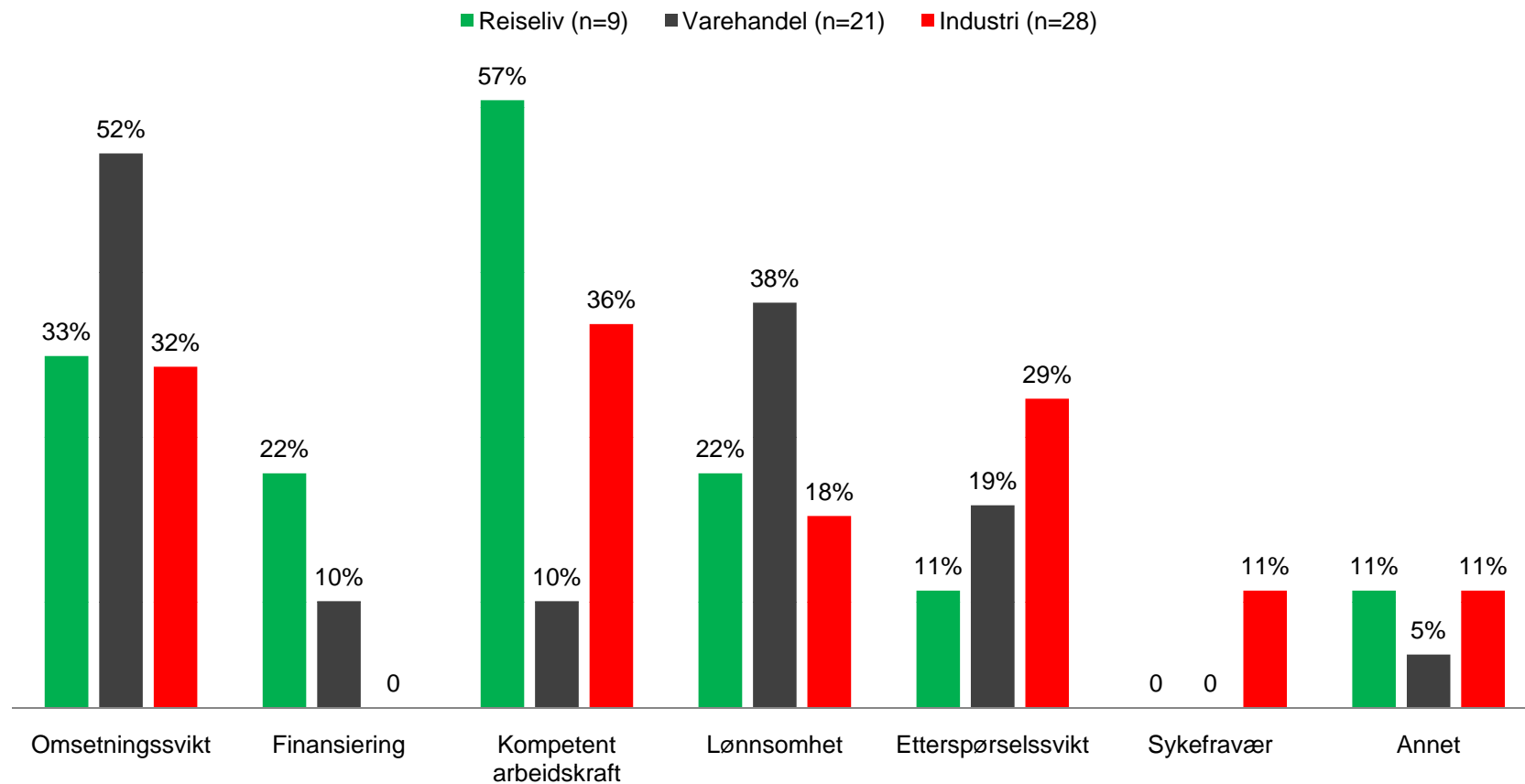
Svikt i omsetning oppleves som den største utfordringen akkurat nå

**Hva er bedriftens største utfordring akkurat nå?
(n=69)**

Bransjeforskjeller med hensyn til hva som oppleves som største utfordring

Hva er bedriftens største utfordring akkurat nå?

Oppsummering av del 1; Konsekvenser av finanskrisen og forventninger til fremtiden

- Næringslivet på Ringerike har merket finanskrisen
- Omsetningssvikt er den viktigste konsekvensen av finanskrisen
- Omsetningssvikt, lønnsomhet og tilgang til kompetent arbeidskraft er de største utfordringene akkurat nå
- Til tross for at man har merket nedgangen har de aller fleste forventninger om positiv økonomisk utvikling fremover
- Utviklingen i markedet og tilgang til kompetent arbeidskraft oppleves som kritiske suksessfaktorer for økt verdiskapning i fremtiden

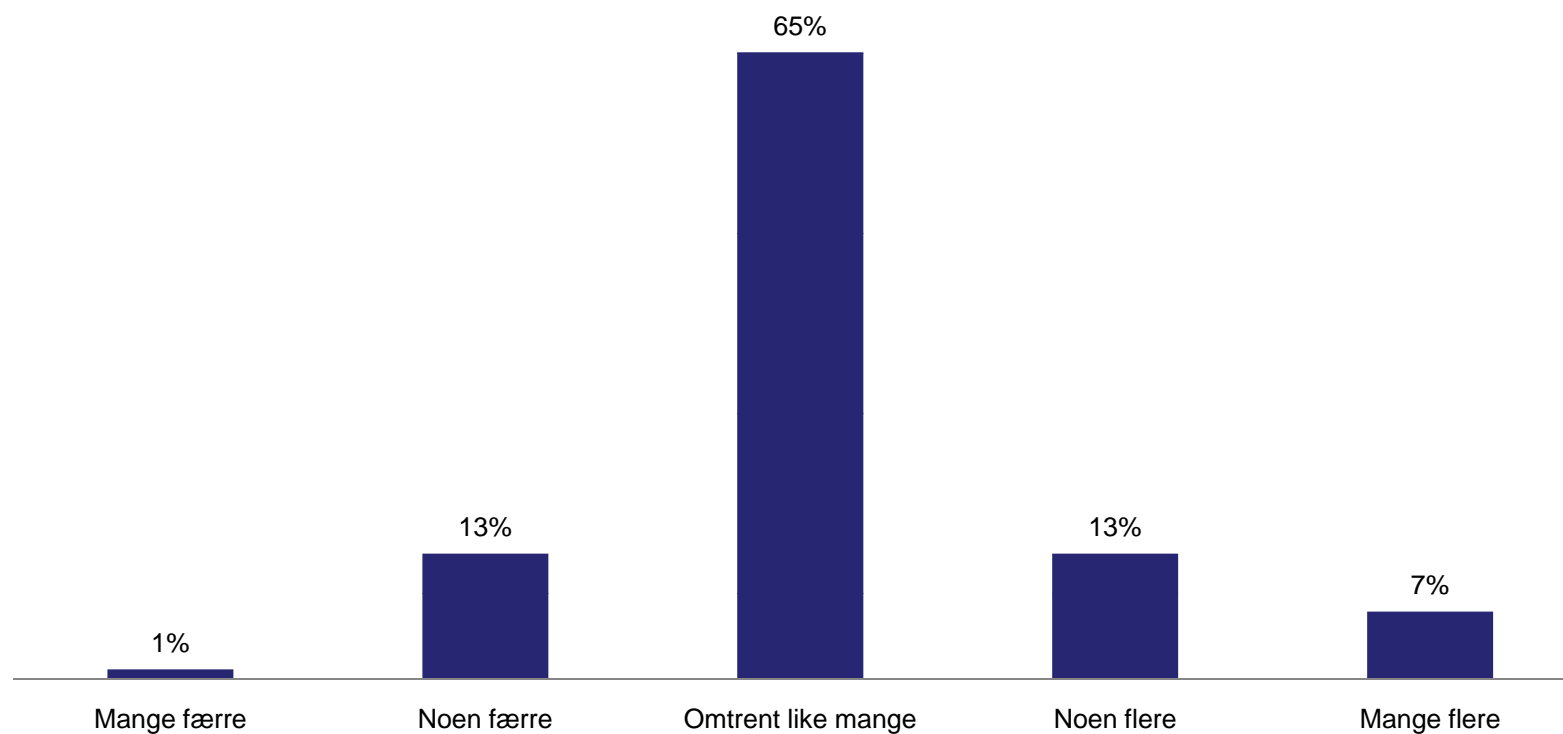
Del 2

Syssetting og tilgang til kompetent arbeidskraft

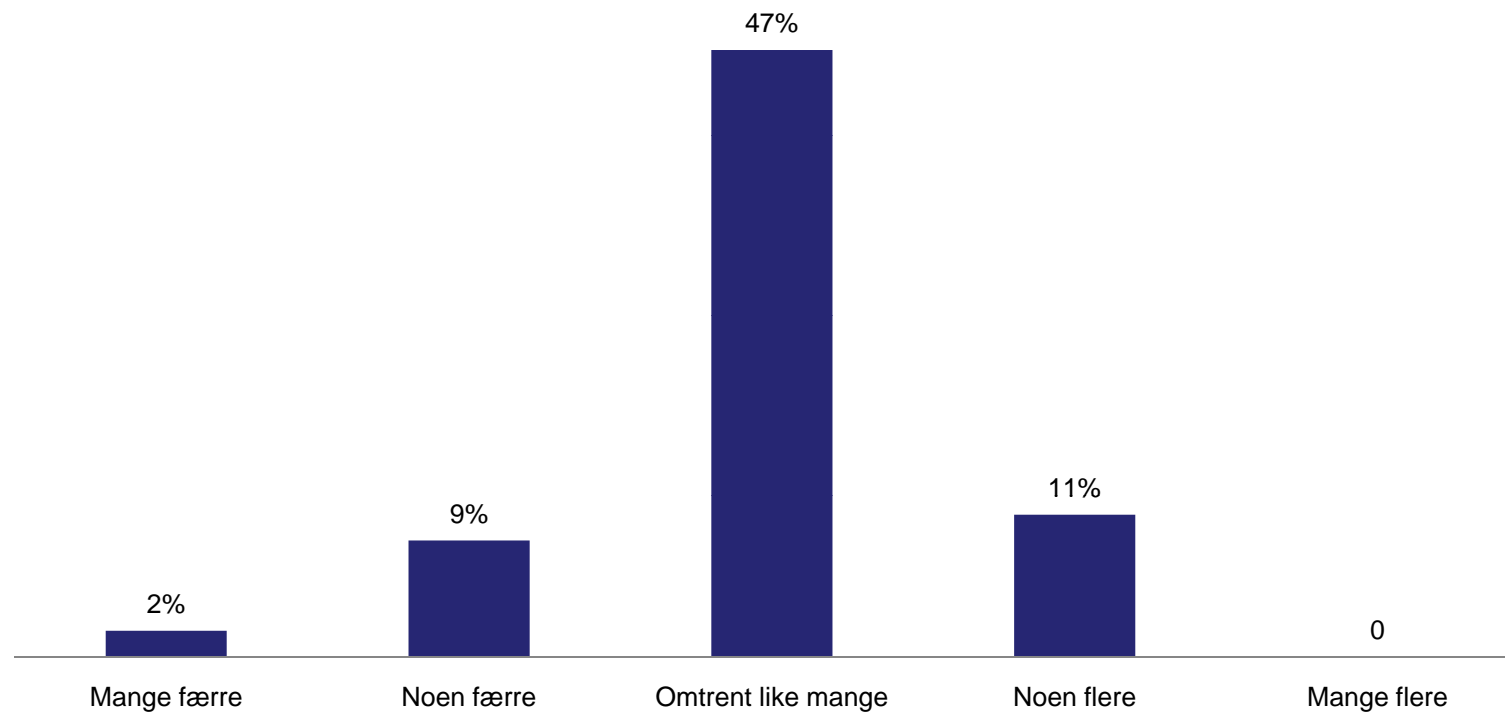
Syssettingen er stabil....

Årsverk i 2009 i forhold til 2008 (n=69)

....og forventes å holde seg stabil i 2010

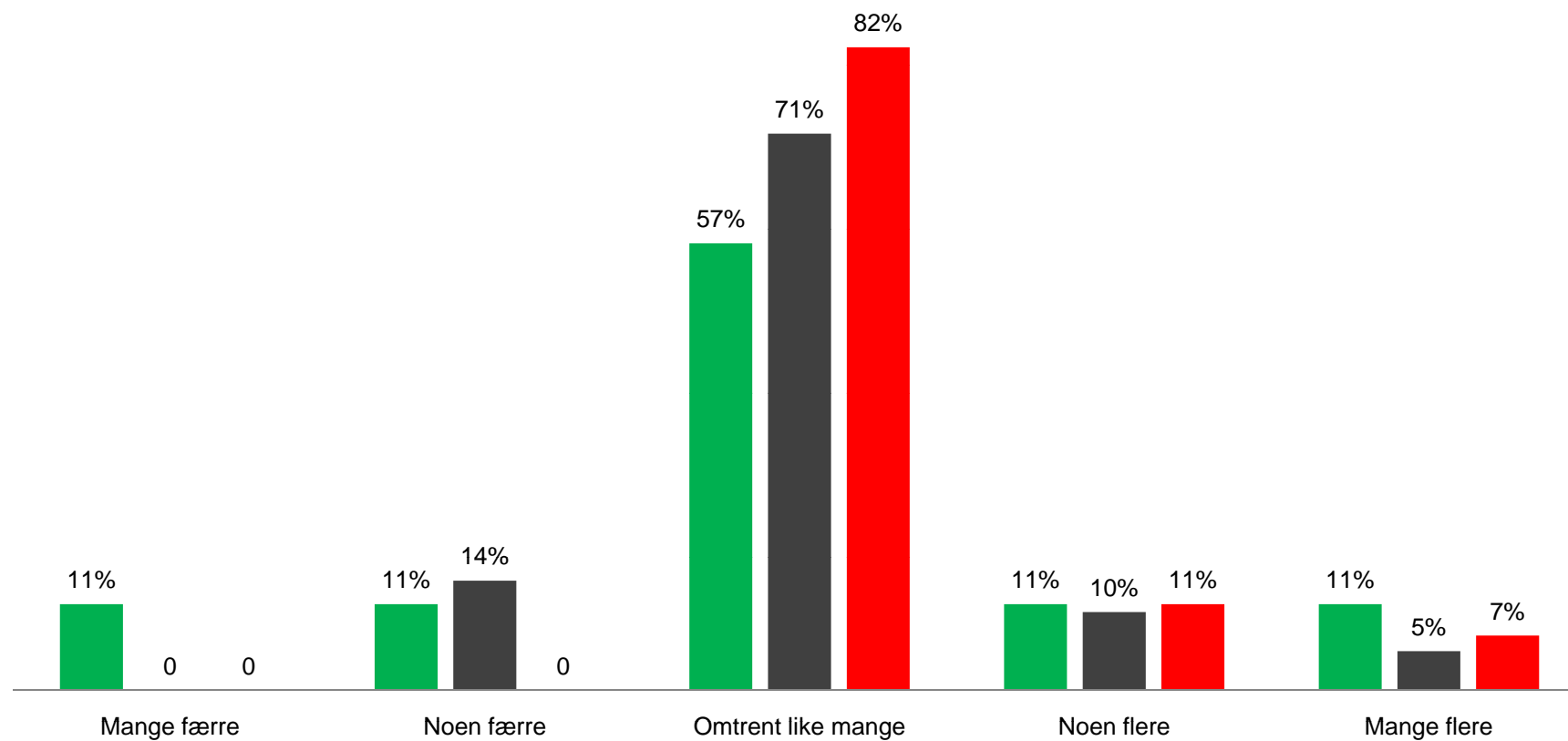
Årsverk i 2010 i forhold til 2009 (n=69)

Mest positiv er utviklingen for industribedriftene

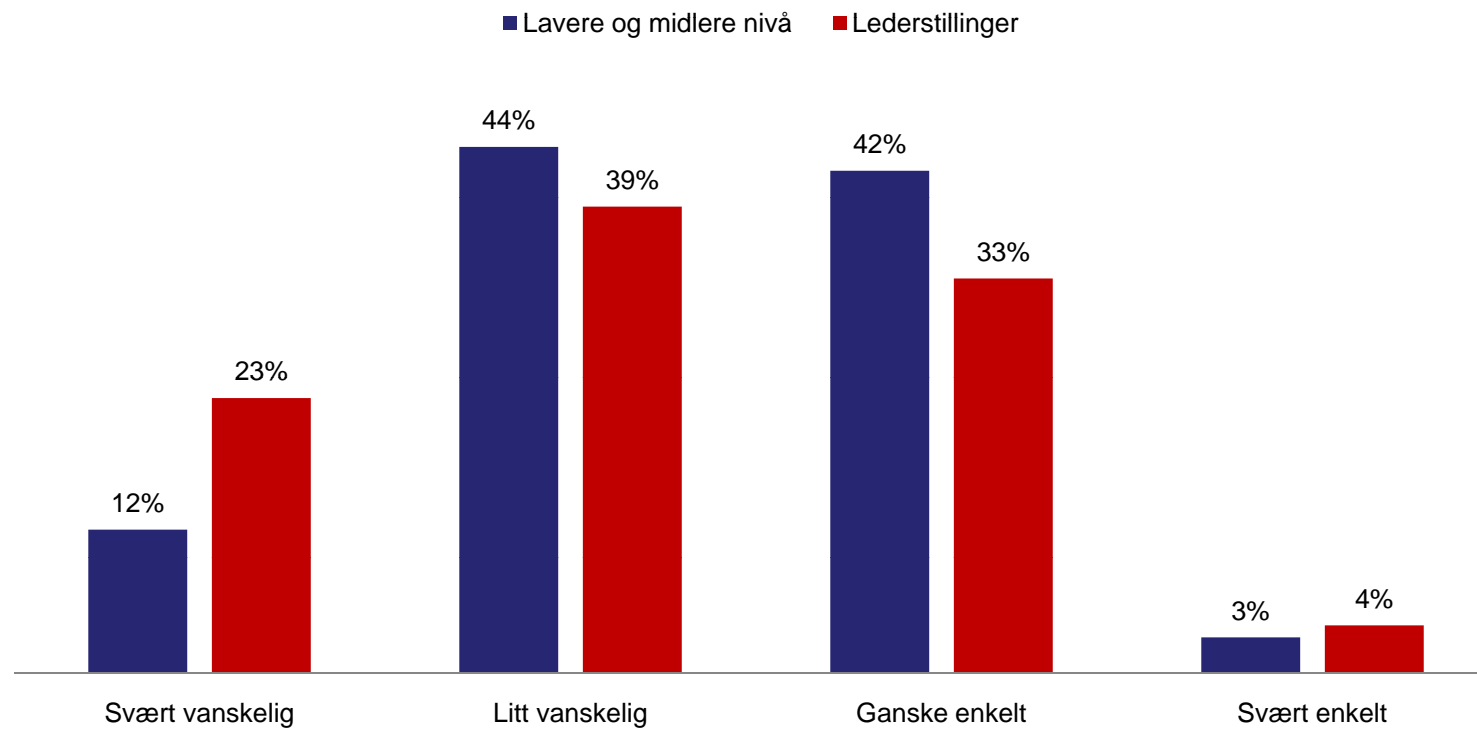
Årsverk i 2009 i forhold til 2008

■ Reiseliv (n=9) ■ Varehandel (n=21) ■ Industri (n=28)

Det er vanskeligst å finne kompetent arbeidskraft til lederstillinger

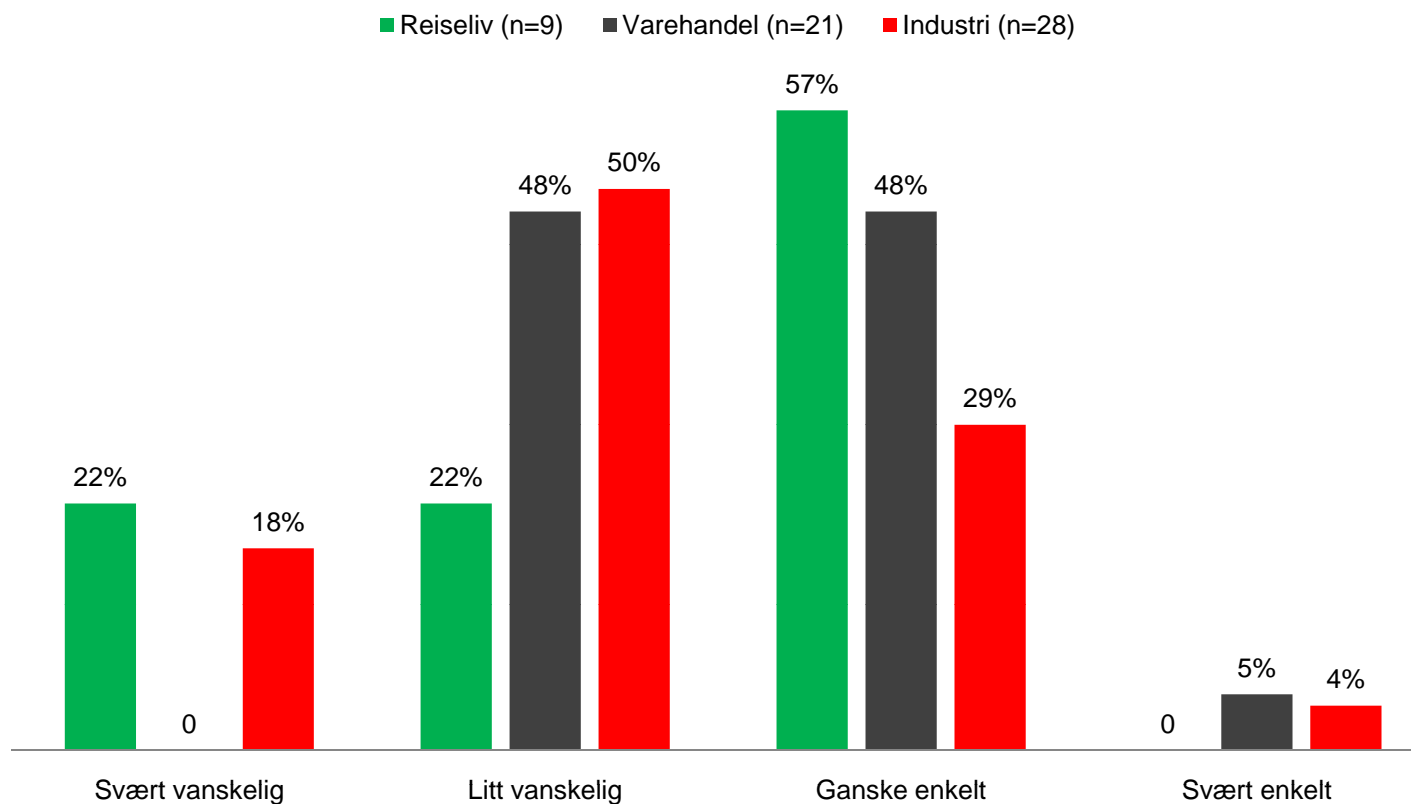
Hvor enkelt er det å finne kompetent arbeidskraft? (n=69)

Industribedriftene sliter mest med å finne kompetent arbeidskraft til stillinger på lavere nivå i bedriftene

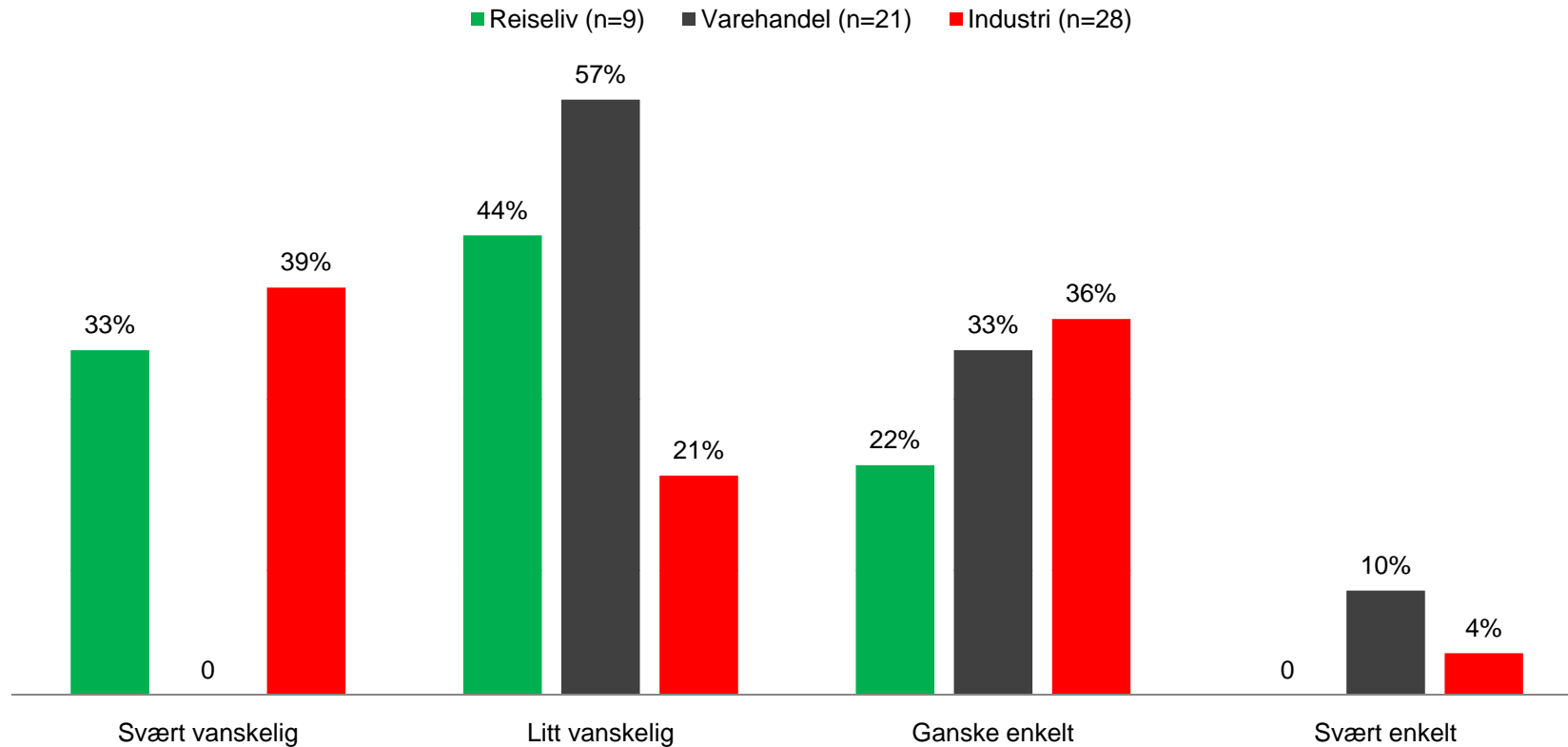
Hvor enkelt er det å finne arbeidskraft til stillinger på lavere og midlere nivå?

Reiselivsbedriftene opplever det som vanskelig å finne kompetent arbeidskraft til lederstillinger

Hvor enkelt er det å finne kompetent arbeidskraft til lederstillinger?

Oppsummering del 2: Sysselsetting og tilgang til kompetent arbeidskraft

- Sysselsettingen ser ut til å holde seg stabil
- Eventuell vekst i sysselsetting virker mest sannsynlig i industribedriftene
- Det er utfordringer knyttet til å skaffe kompetent arbeidskraft til lederstillinger

Del 3

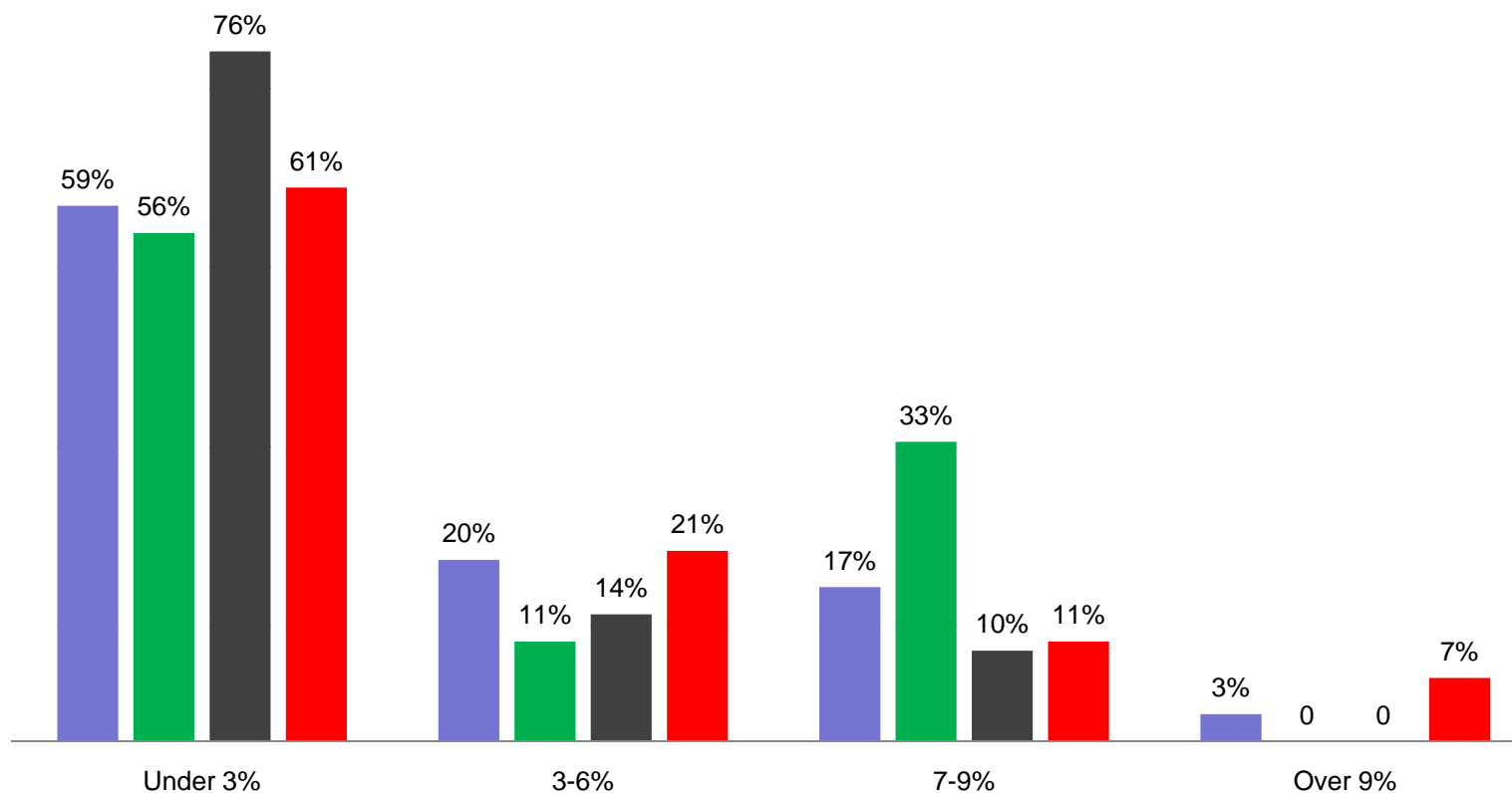

Sykefraværet

Sykefraværet er høyest i industribedriftene....

Hvor stort er sykefraværet i bedriften?

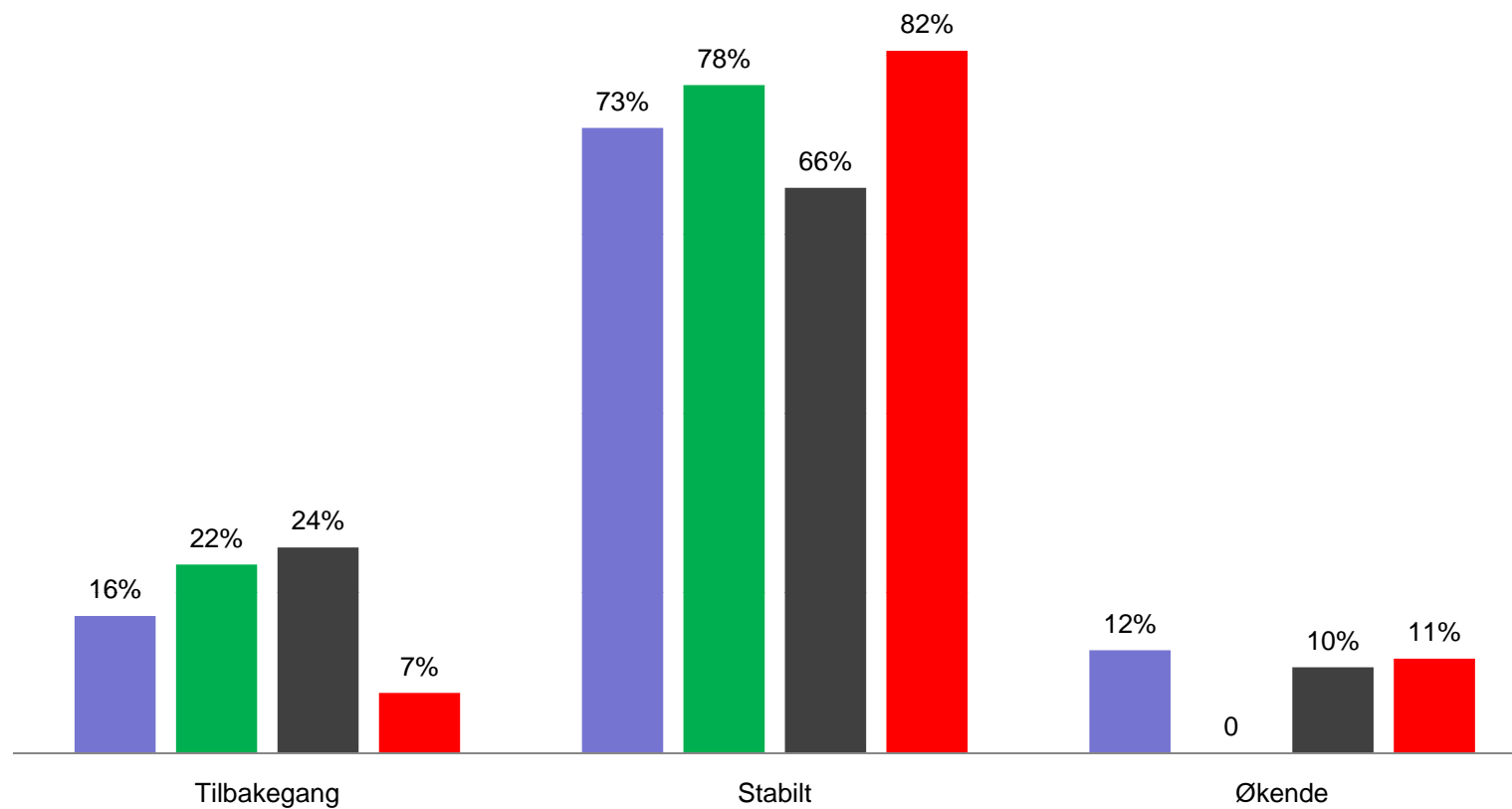
■ Alle (n=69) ■ Reiseliv (n=9) ■ Varehandel (n=21) ■ Industri (n=28)

....og blant industribedriftene er det få som forventer tilbakegang i sykefravær

Hvordan er utviklingen på sykefraværet?

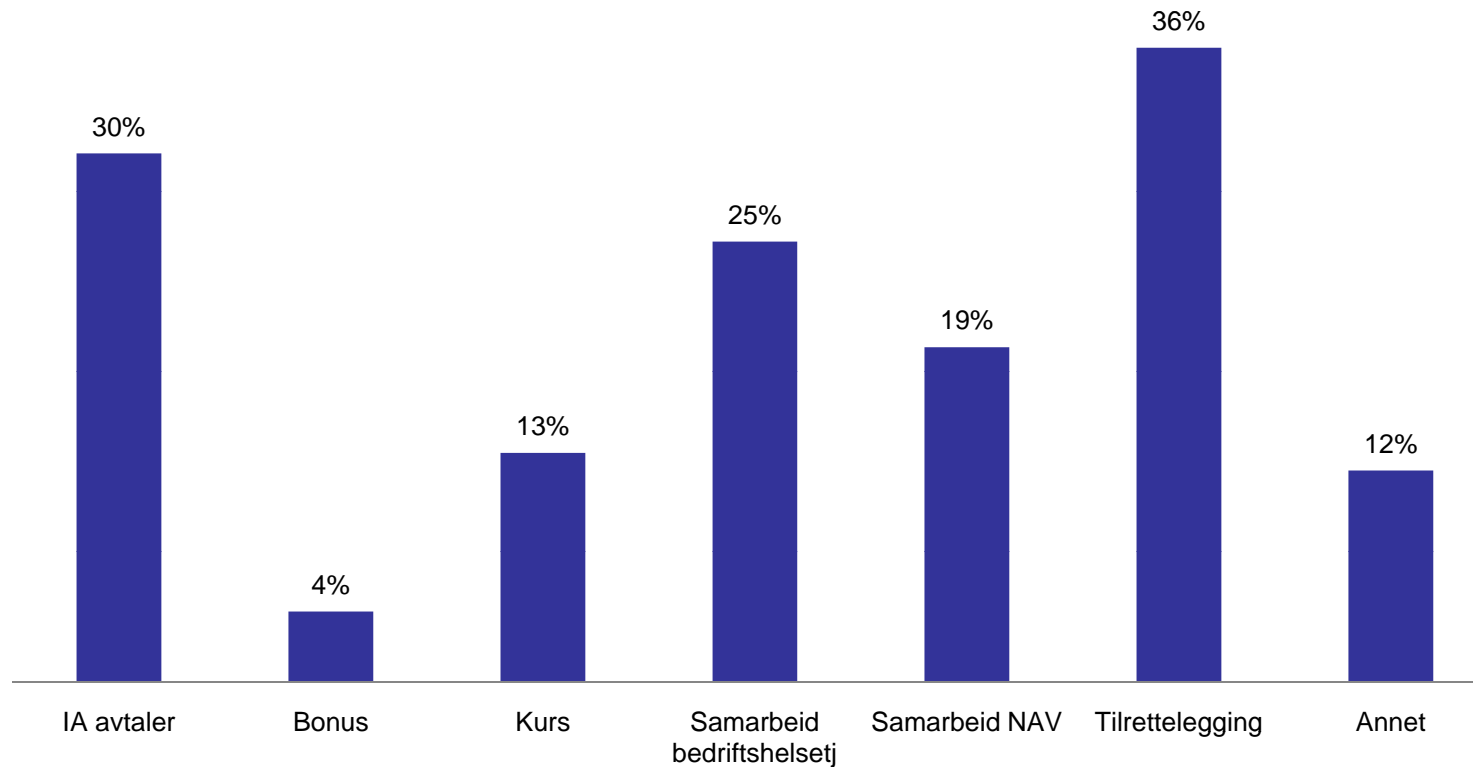
■ Alle (n=69) ■ Reiseliv (n=9) ■ Varehandel (n=21) ■ Industri (n=28)

IA-avtaler og spesiell tilrettelegging er de viktigste tiltakene for å redusere sykefraværet

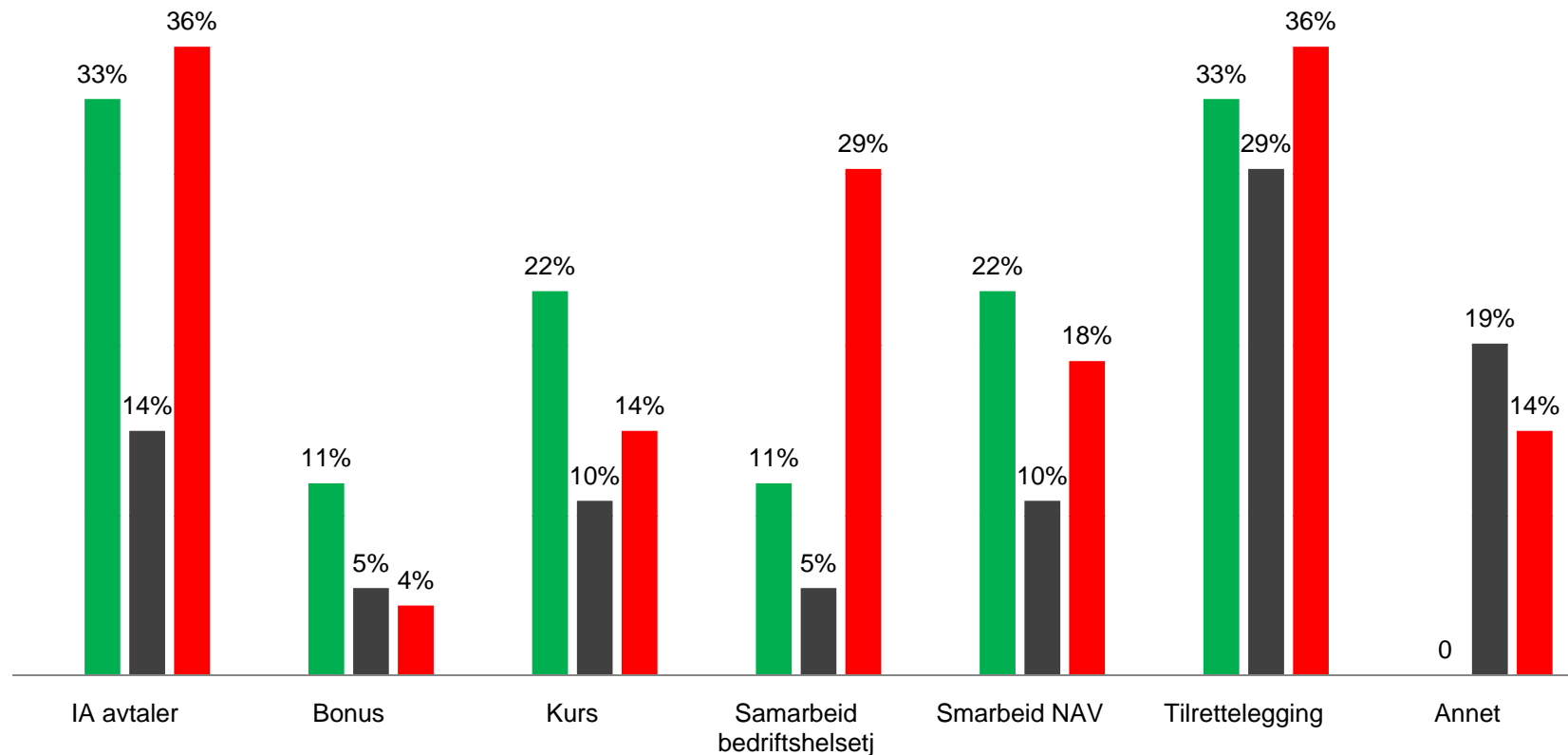
Tiltak for å redusere sykefraværet (n=69)

Bransjeforskjeller i fokus på tiltak for å redusere sykefravær

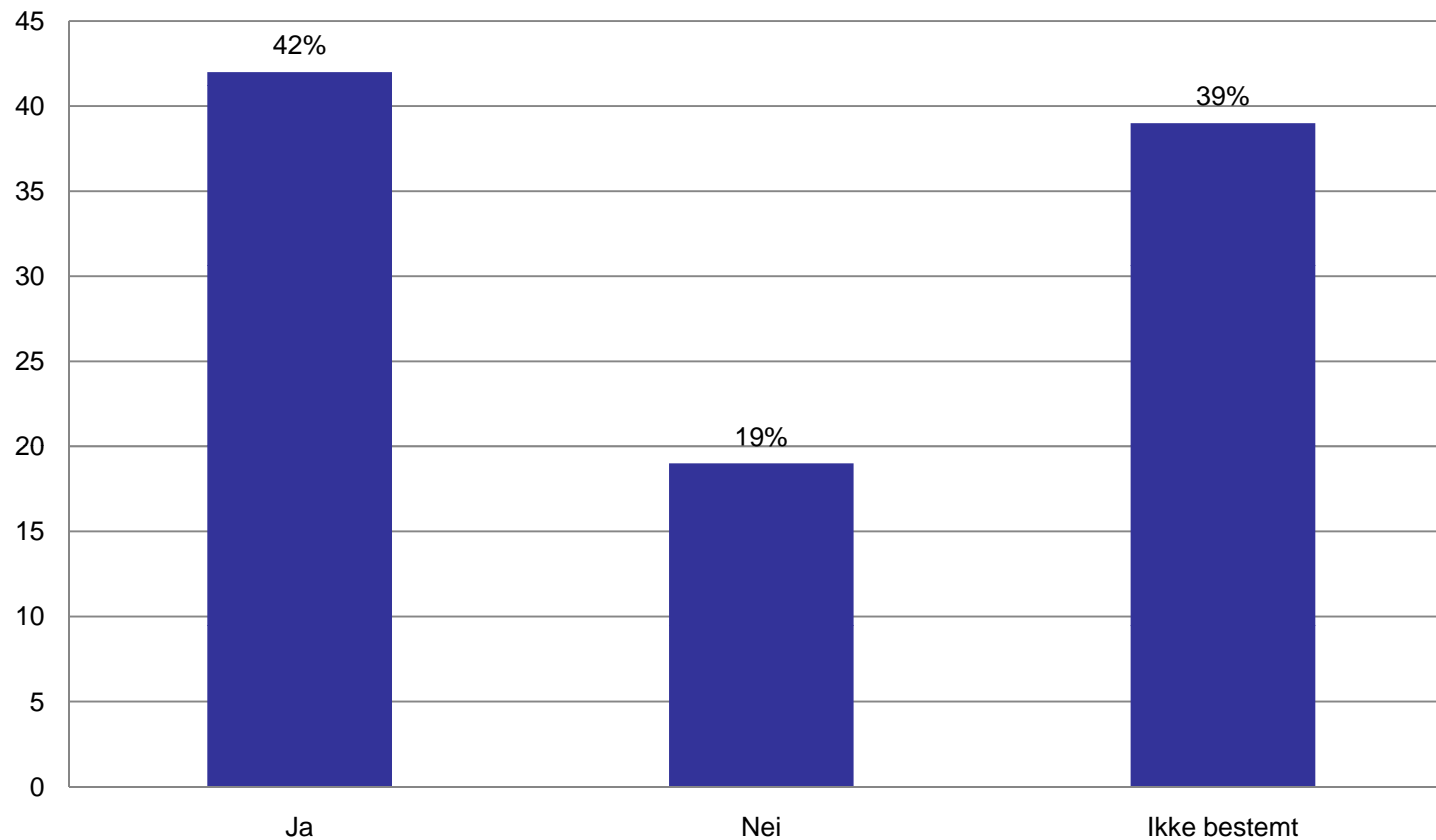
Tiltak for å redusere sykefraværet

■ Reiseliv (n=9) ■ Varehandel (n=21) ■ Industri (n=28)

Mange har ikke bestemt seg for om de vil innføre karensdager dersom dette blir mulig.

Vil din bedrift ta i bruk karensdager dersom det blir anledning til det? (n=69)

Oppsummering del 3; Sykefraværet

- Alt i alt virker sykefraværet å være under kontroll
- Industribedriftene ser ut til å slite med høyest fravær. I denne bransjen er utviklingen også mer negativ enn i de andre bransjene
- IA avtaler og tilrettelegging for ansatte med spesielle behov er de viktigste tiltakene for å redusere sykefraværet. I tillegg legger industribedriftene vekt på samarbeid med bedriftshelsetjenesten, mens reiselivsbedriftene fokuserer på samarbeid med NAV
- Mange har ikke bestemt seg om de vil innføre karensdager dersom det blir åpnet for dette. Av de som har bestemt seg svarer flest at de vil innføre karensdager.

Del 4

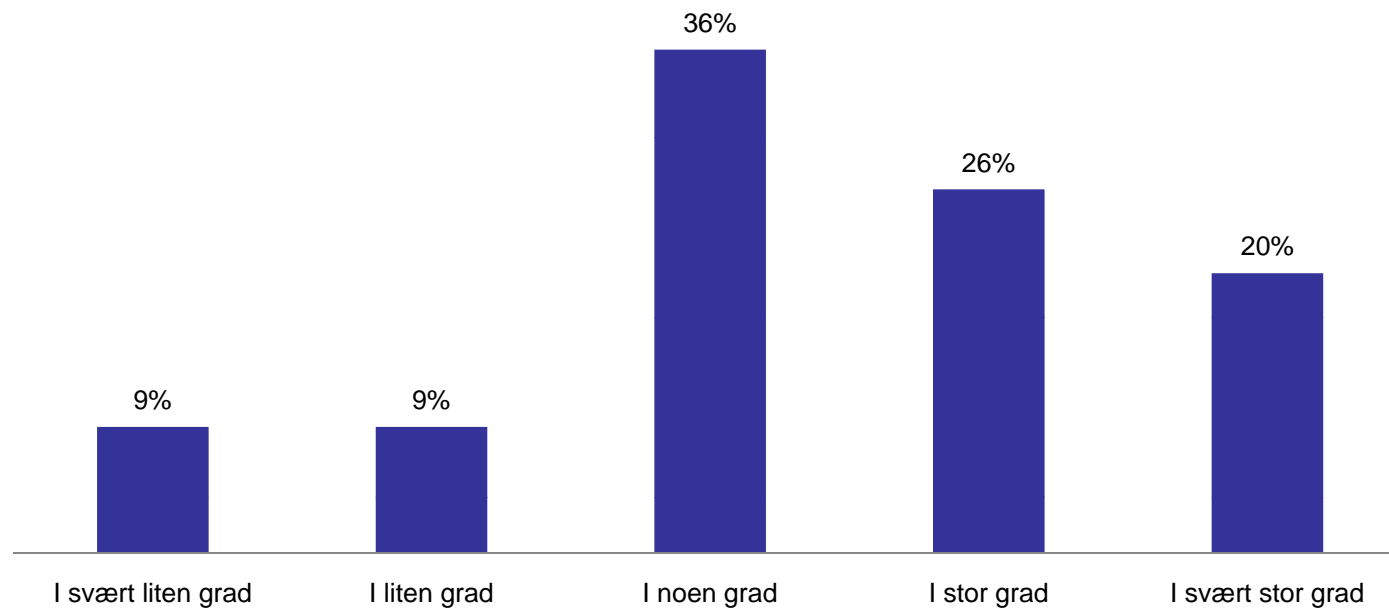

Fokus på produktutvikling

Bedriftene har stor fokus på produktutvikling,

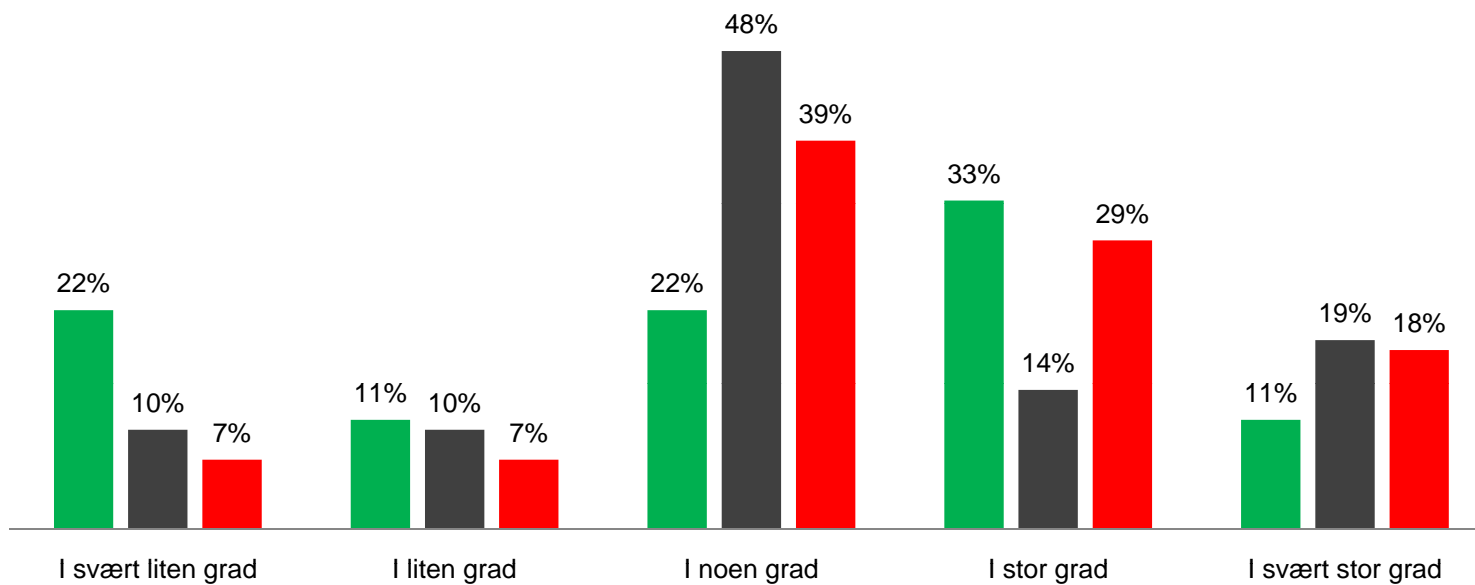
**I hvilken grad har bedriften fokus på produktutvikling?
(n=69)**

... reiselivsbedriftene har minst fokus på produktutvikling

I hvilken grad har bedriften fokus på produktutvikling?

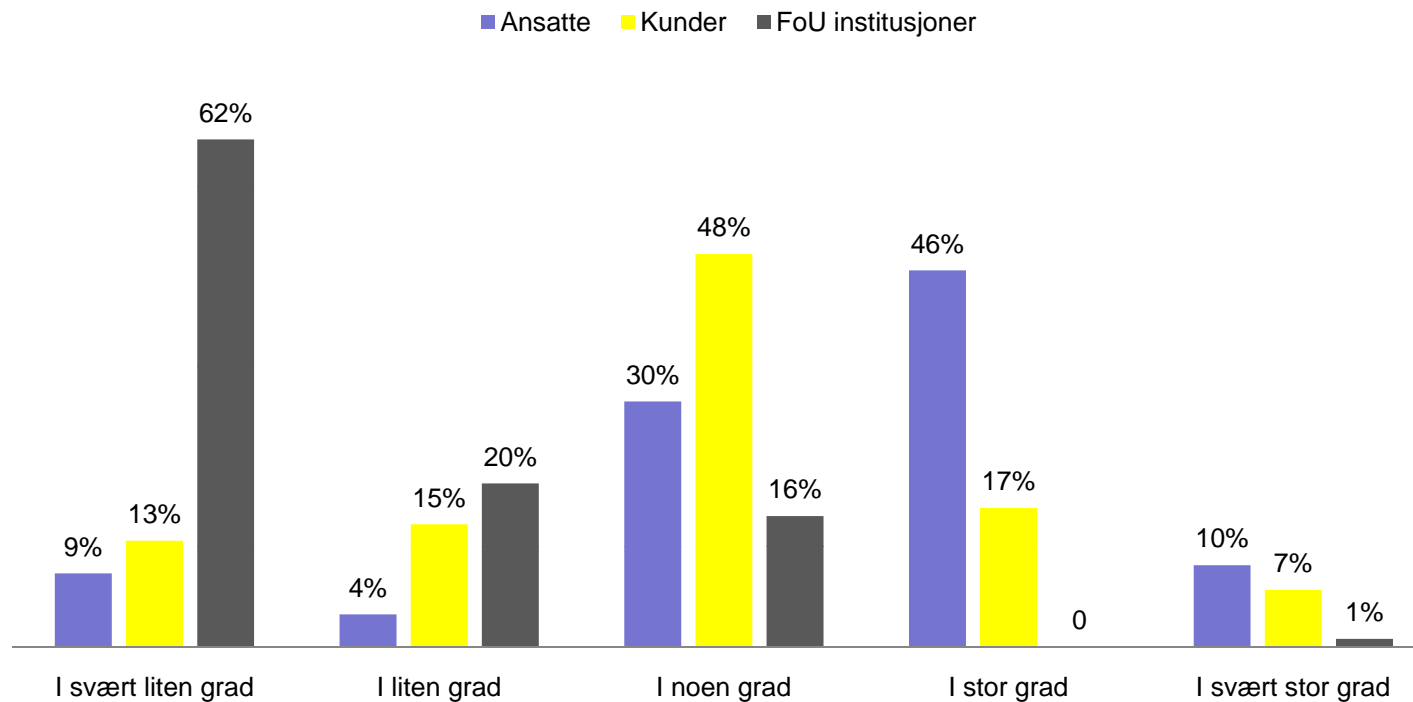
■ Reiseliv (n=9) ■ Varehandel (n=21) ■ Industri (n=28)

Ansatte og kunder involveres i stor grad i utviklings- og forbedringsprosesser i bedriftene, FoU institusjoner i mindre grad

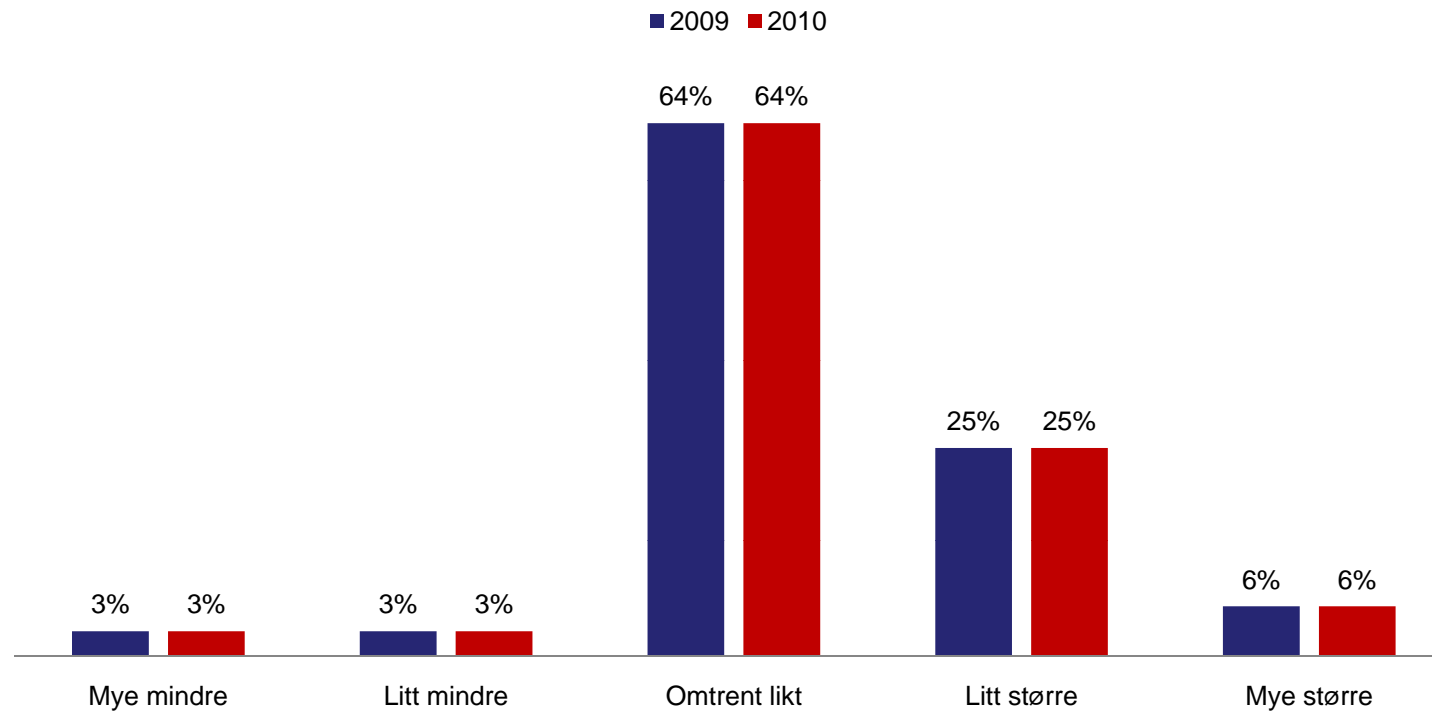

Hvem involveres i utviklings- og forbedringsprosesser i bedriften? (n=69)

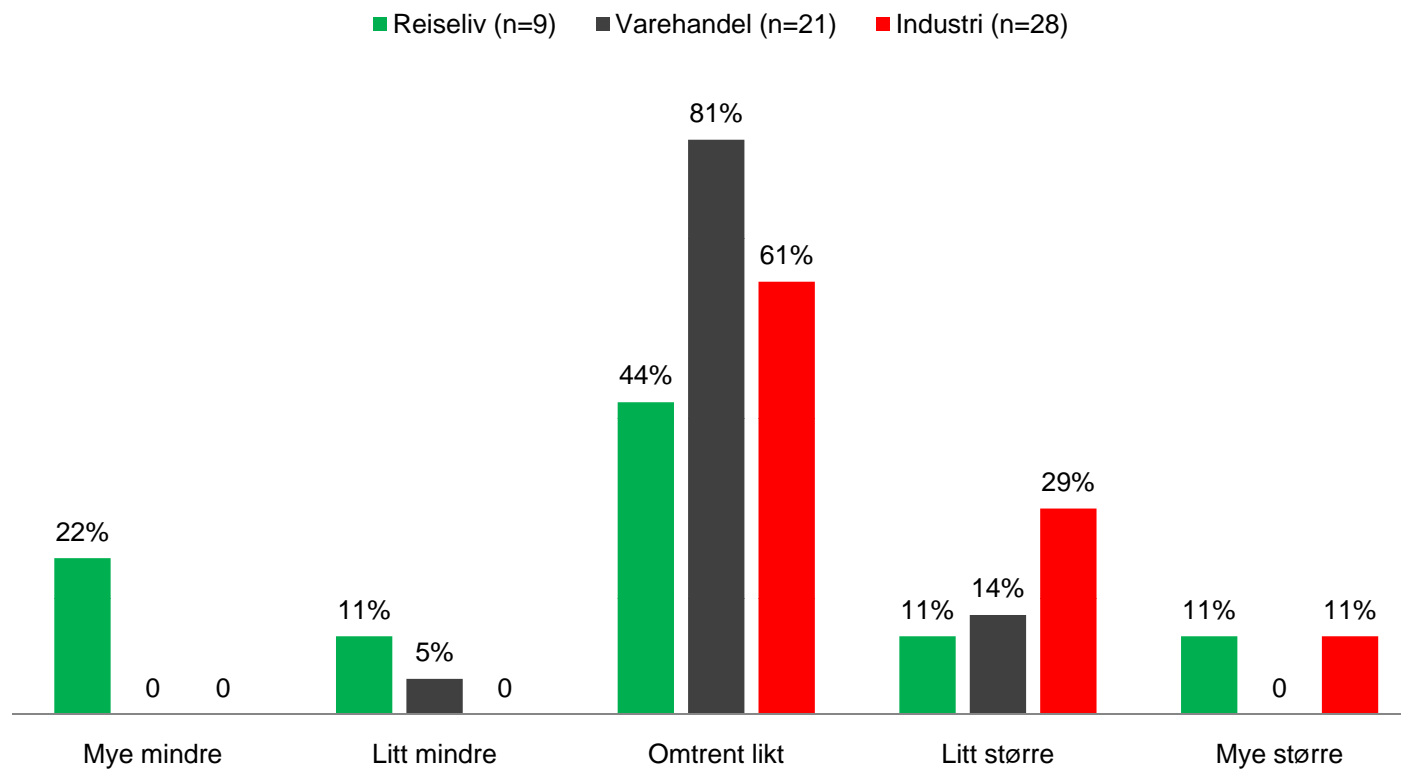
Bredden i utvalg av varer og tjenester utvikler seg stabilt positivt for de fleste

Størrelse på sortiment i forhold til året før (n=69)

...og industribedriftene har den beste utviklingen

Hvordan var sortimentet i 2009 i forhold til 2008?

Oppsummering del 4: Produktutvikling

- Bedriftene opplever at de har stor fokus på produktutvikling
- Reiselivsbedriftene har minst og industribedriftene mest fokus på produktutvikling
- Dette gjenspeiles også i utvikling av sortiment, som er mest positiv for industribedriftene og minst positiv for reiselivsbedriftene
- Ansatte og i noen grad kunder involveres i utviklings- og forbedringsprosesser i bedriftene
- FoU institusjoner involveres i liten grad i utviklings- og forbedringsprosesser i bedriftene

Del 5

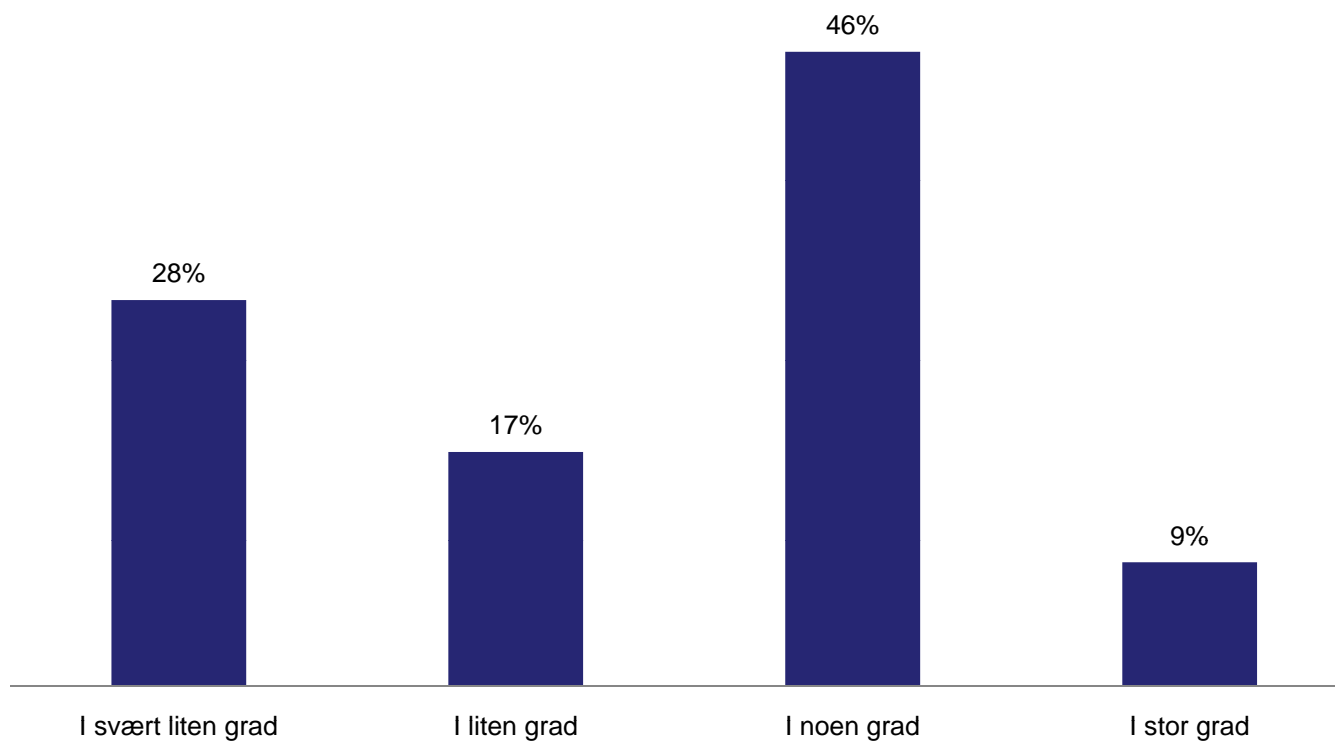

Hvordan kan HiBu bidra?
Betydningen av kompetanse og
samarbeid med forsknings- og
utviklingsaktører

Mange vil gjerne ha mer samarbeid med FoU institusjoner

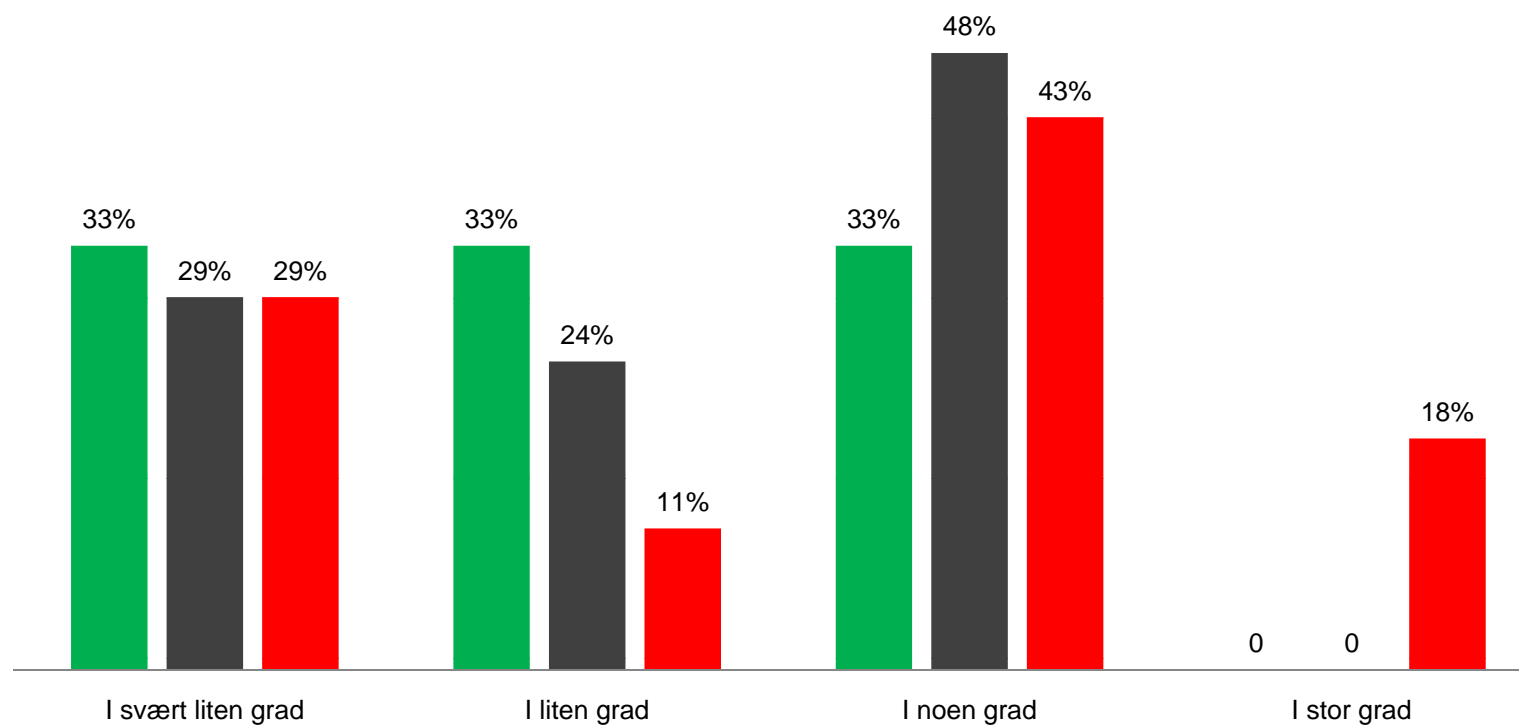
Ønsker bedriften mer samarbeid med FoU institusjoner?

Industribedriftene er mest interessert i mer samarbeid med FoU institusjoner

Ønsker bedriftene mer samarbeid med FoU institusjoner

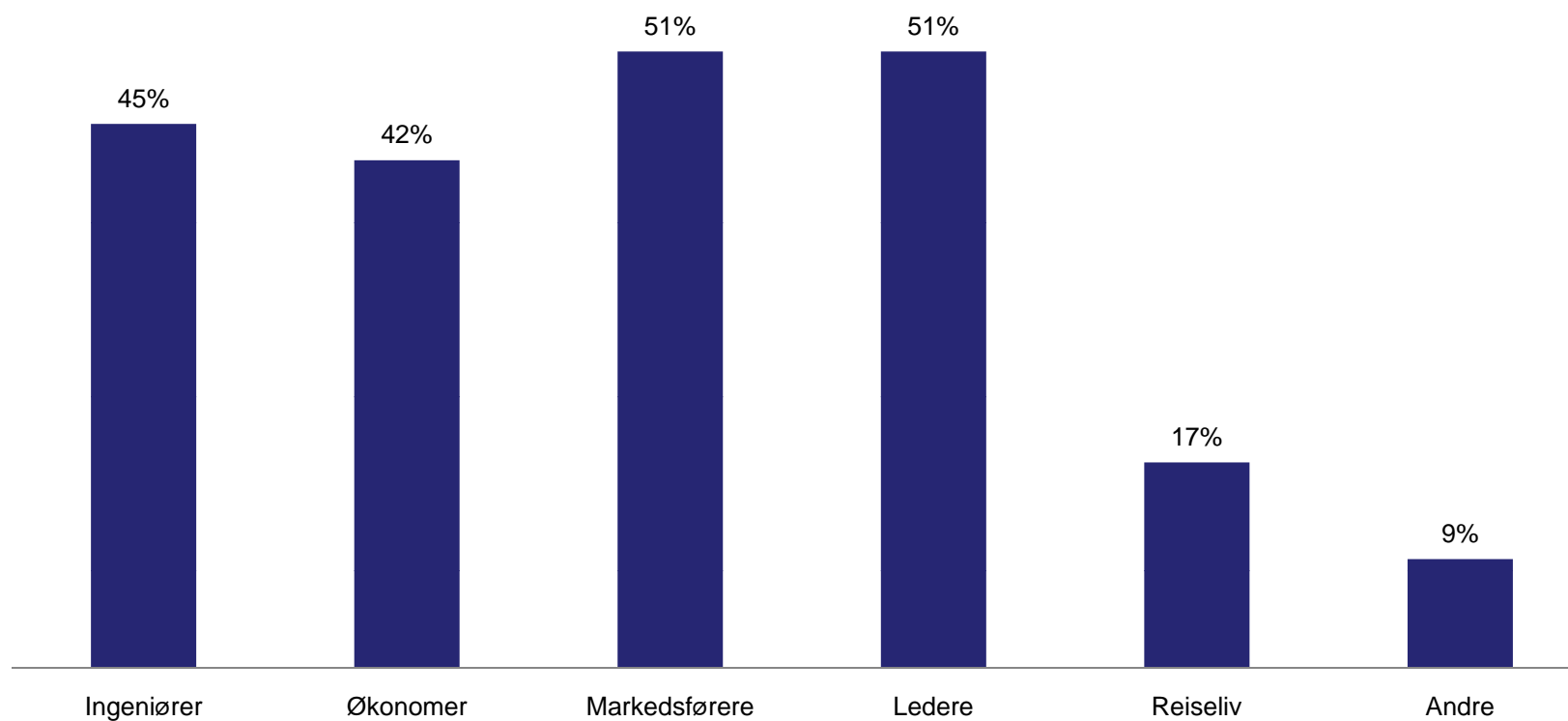
■ Reiseliv (n=9) ■ Varehandel (n=21) ■ Industri (n=28)

Markedsførere og ledere er ettertraktet arbeidskraft for bedriftene

**Hvilke yrker bør HiBu utdanne kandidater til?
(n=69)**

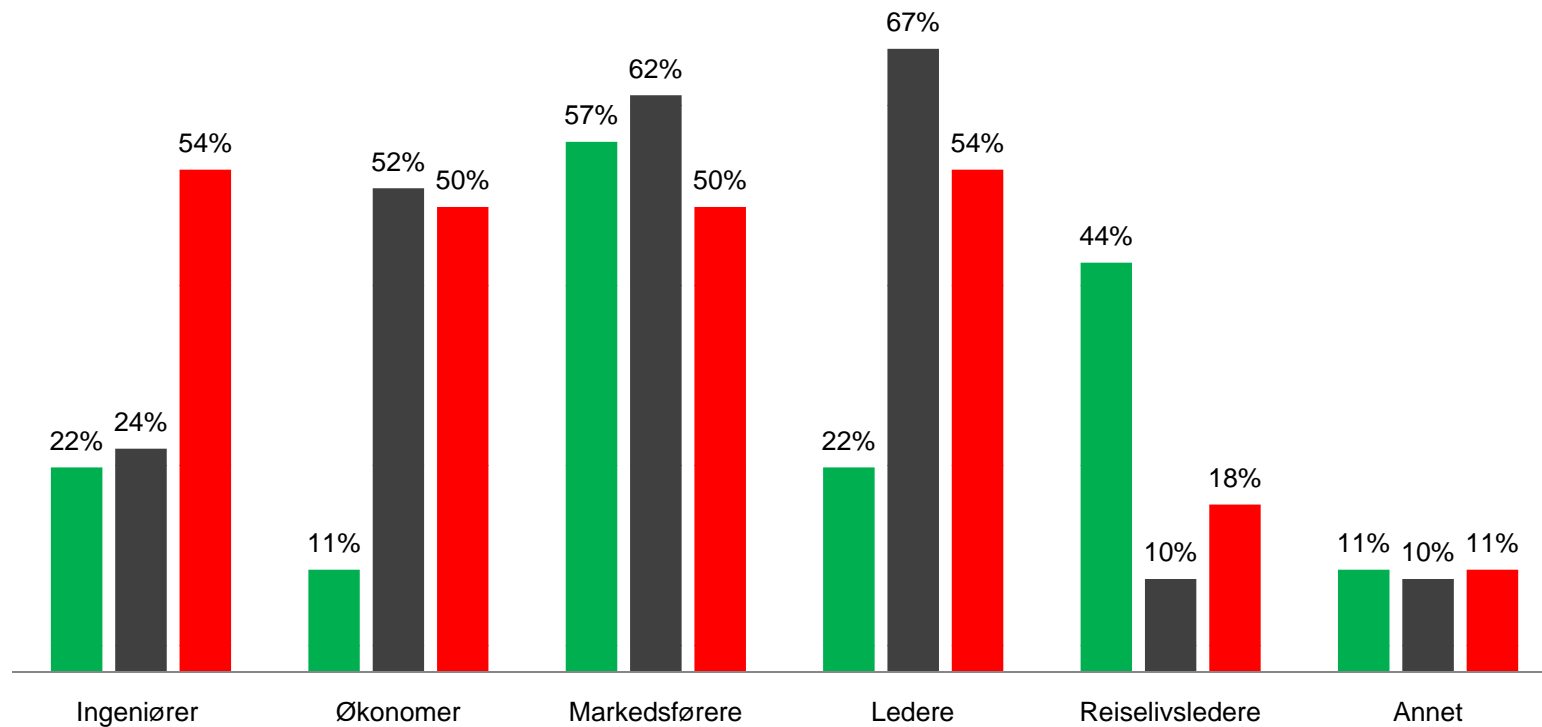

Noen bransjeforskjeller med hensyn til hvilken kompetanse bedriftene mener det er behov for

Hvilke yrker bør HiBu utdanne til?

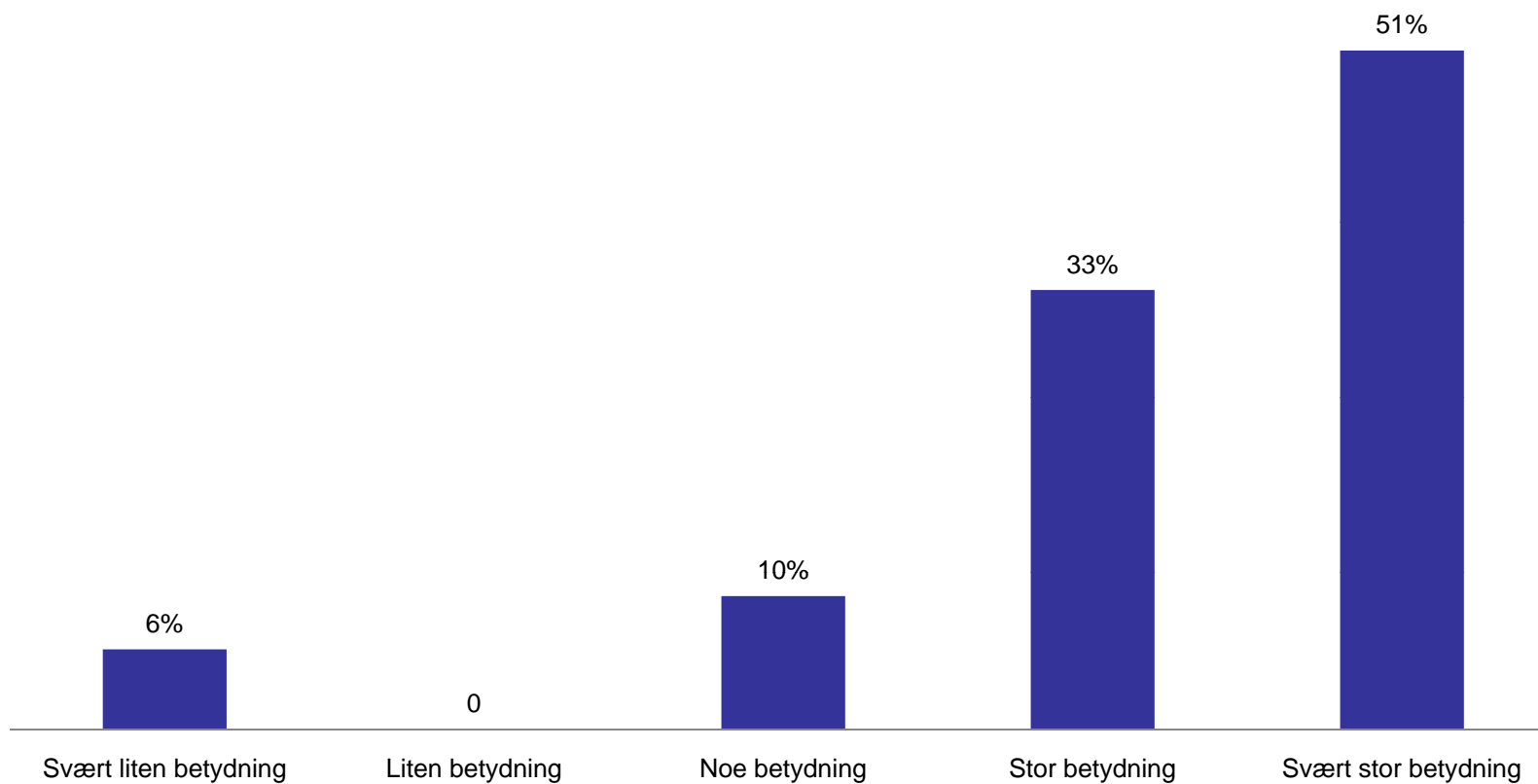
■ Reiseliv (n=9) ■ Varehandel (n=21) ■ Industri (n=28)

HiBu oppleves som viktig for næringslivet på Ringerike

Hvor viktig er HiBu for næringslivet på Ringerike? (n=69)

Oppsummering del 5: Hvordan kan HiBu bidra?

- Tettere samarbeid med FoU institusjon som HiBu er både et klart ønske fra bedriftenes side, og en stor mulighet for næringslivet i forhold til å få enda større suksess av utviklings- og forbedringsprosesser
- Tilgang til kompetent arbeidskraft er en kritisk suksessfaktor for de aller fleste bedriftene
- Samtidig opplever bedriftene at det kan være vanskelig å få tak i kompetent arbeidskraft, spesielt til lederstillinger
- Ledere, markedsførere, ingeniører og økonomer er mest etterspurt

For mer informasjon om HiBu's
næringslivsbarometer ta kontakt
med

Marit G. Engeset
marit.g.engeset@hibu.no